

- ⊕ **Art i museus:** Picasso i la cuina
- ⊕ **Cultura popular:** Festa de la farigola a Prades
- ⊕ **Exposicions:** 25 anys del Sònar

UNES IMATGES INÈDITES REVELEN TOTA LA BRUTALITAT
DE LA POLICIA ESPANYOLA L'1-O AL PAU CLARIS

‘QUE HO VEGI TOT EL MÓN’

EDITORIAL VICENT PARTAL Ciutadans no vol reconèixer que representa la minoria

ENTREVISTA EVA BERTRANA LA BRESSOLA

‘A Catalunya Nord, el sentiment de catalanitat no s’ha perdut mai’

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

CIUTADANS NO VOL RECONÈIXER QUE REPRESENTA LA MINORIA

Ahir va ser un dia trist al Parlament de Catalunya. L'agressivitat de Ciutadans amb el llaç groc que representa els presos i els exiliats no va rebre la resposta contundent que mereixia per part de la cambra catalana.

No es poden tolerar aquests comportaments, sobretot perquè són exemples. Ahir Ciutadans va enviar als seus escamots un missatge visual que deia 'arrenqueu el que vulgueu que no us faran res'. Malament, doncs. Dit això, però, cal entendre què passa. Perquè en realitat és molt instructiu.

—
Aquesta apel·lació a la neutralitat de l'espai públic és una aberració intel·lectual perillosa. L'espai públic, per definició, no és que no puga ser neutral, és que en cap cas ha de ser neutral sinó plural. I neutral i plural no són ni de bon tros la mateixa cosa. A l'espai públic s'ha d'expressar amb llibertat la pluralitat sencera de la societat, és clar que sí. La d'ells i la de tothom. Però això només pot passar si es garanteix que cada part de la societat tinga

dret d'expressar-se sense que ningú prove d'exercir la coerció sobre ells. Només en les dictadures l'espai públic no és l'espai de la pluralitat. Ells tenen dret d'omplir l'espai públic d'allò que vulguen, però no tenen dret de buidar-lo violentament. Ells tenen dret de manifestar-se sempre que vulguen. Però no tenen dret d'impedir les manifestacions dels altres. Ningú no els nega el dret de posar la bandera espanyola en els seus escons del parlament. Però ells no són ningú per a treure res dels escons dels altres. I per això, exemplarment, ahir calia més contundència a l'hemicicle, en defensa dels drets de tots.

—
Hi ha, però, un element de tota aquesta qüestió dels llaços grocs que voldria posar sobre la taula d'una manera especial: crec que hem

«Ells no són ningú per a treure res dels escons dels altres. I per això, exemplarment, ahir calia més contundència a l'hemicicle, en defensa dels drets de tots»

d'entendre i assumir que aquests símbols posen Ciutadans, i el bloc monàrquic en general, davant la realitat del seu paper de minoria en la societat catalana. I és per això que es mostren tan violents.

—

Un dels èxits més grans de l'independentisme ha estat el de crear una societat compromesa, que no únicament no té por d'expressar el seu compromís personal sinó que ho considera un deure democràtic, una obligació. La proliferació d'estelades als balcons va ser un dels primers senyals que l'independentisme era majoritari. I des d'aleshores, l'espai públic és majoritàriament independentista, amb les excepcions geogràfiques que es vulga, perquè el país i els seus ciutadans són majoritàriament independentistes. És això que ells no poden acceptar, perquè equival a acceptar que ells no representen cap majoria. I com que no poden guanyar, intenten que la victòria dels altres no siga visible.

—

Ja sé que ells fan servir aquestes excuses argumentals del 47% i tot això. Han fet una campanya monumental al voltant d'aquest concepte, però només des de la indigència intel·lectual, o la complicitat política malintencionada, es pot defensar un argument tan fal·laç. El 47% del vot en les eleccions al parlament no demostra que l'independentisme

no siga majoritari, perquè l'existència dels comuns fa que unes eleccions al parlament no servesquen per a comptar majories binàries. Però, fins i tot així, i pel que fa al 21-D, l'independentisme va treure 174.000 vots més que el monarquisme i això no ho pot amagar ningú. De la mateixa manera, també cal recordar molt especialment que només l'independentisme ha provat de resoldre el dubte de quants ciutadans volen la independència i quants no, fent dues vegades un referèndum que ells, els monàrquics, han impedit i atacat amb tota la violència que han pogut.

—

Això, no voler saber quants independentistes hi ha de debò, hauria de ser prou per a deslegitimar-los cada vegada que parlen de majories i minories. Però no és això i prou: en democràcia, la minoria no es pot imposar mai a la majoria i això cal dir-ho i repetir-ho tantes vegades com faça falta. La minoria cal respectar-la i tenir-la molt en compte, però la minoria no pot imposar mai la seua voluntat a la majoria. I per això, i mentre Ciutadans, PSC i PP no accepten que representen la minoria i que la majoria té dret de tenir un projecte diferent del seu, la seua violència només la podem interpretar com un intent antidemocràtic de negar la realitat. Com un intent d'imposar-se a la força, cosa que, simplement, no és tolerable. ■

NO SÉ ESCRIURE UN RAP

MERCÈ IBARZ

Valtònyc ha emprès el camí de l'exili. E.P.

Quan Valtònyc el faci, que el farà, ajudarà a completar les 'Corrandes d'exili' de Pere Quart

Rap de Valtònyc, que la sort t'acompanyi. Ha escampat la boira, el músic. Tenir vint-i-cinc anys i una sentència de tres anys i mig de calabós per una cançó... Dóna per a escriure molts raps i tonades de hip hop! Què en farà, Josep Miquel Arenas, Valtònyc, de tot plegat? Més cançons, sigui com sigui. Els polítics tampoc no ho tenen fàcil, el camí de retorn serà llarg i l'acomodament als nous llocs de residència és una incògnita. L'exili els enxampa la majoria a la meitat del camí, que diria el Dant. Només la professora Ponsatí té feina, la universitat li ha guardat la plaça. Meritxell Serret, Anna Gabriel, Marta Rovira són als primers anys de la quarantena, Toni Comín als segons, i Carles Puigdemont i Lluís Puig a la meitat de la cinquantena. Valtònyc només té vint-i-cinc anys.

No sé escriure un rap. És un estil de música i de poesia directa i sovint brutal que he sentit poc. No escolto rap com tampoc no he seguit gaire el punk ni els estils a què va donar lloc a partir dels setanta: trash, grunge... Són poètiques que conec de manera indirecta, pel que signifiquen en la història cultural. Rebel·lions, atacs directes a l'estat de les coses, provocacions. Em fa gràcia la barra, la poca-vergonya, l'impuls antiartístic

Un rap de cançó a la garjola. A la masmorra, la cel·la, aquell lloc on sempre sobren parets

Un rap de bitllets d'avió. Les desenes de bitllets que gent anònima ha comprat donant el nom de Valtònyic, un estratagema que ha despistat del tot la policia i la Guàrdia Civil

del rap i els seus precedents. Però com a molt em poso *Come as you are* de Nirvana quan la canten *unplugged* i sobretot quan la canta Caetano Veloso. Ja veus tu. No m'esperava haver de defensar un raper malparlat (com és de rigor). No tinc ni idea si les lletres del mallorquí són misògines com sovint ho són les paraules dels rapers (i del rock masculí sencer), m'estimo més no pensar-hi. Ja en té prou amb l'exili, ja hi pensarà, en tot el que calgui pensar, de temps en tindrà. No sé escriure un rap.

Em sap greu. No saber escriure un rap. Un *Rap d'exili*, posant al dia Pere Quart, el poeta Joan Oliver (que així va decidir anomenar-se), i les 'Corrandes d'exili'. Aquelles que evocuen la gran fugida del 39 pels Pirineus i acaben dient allò de: 'Una esperança desfeta, / una recança infinita. / I una pàtria tan petita / que la somnio completa.' Ni la situació és la mateixa ni els exiliats a què em refereixo canten obertament que l'esperança estigui desfeta. A Valtònyic, aquells versos, si els coneix, li deuen sonar refistolats. Les Corrandes quartianes-oliverianes han estat versionades per Ovidi Montllor, Lluís Llach i Silvia Pérez Cruz. No són rapers precisament, això és veritat. Un rap d'exili, quan el faci, que el farà, per un mallorquí, ajudarà a completar el cançoner.

Hauré d'aprendre a fer un rap. Potser ho hauré d'aprendre, escriure un rap. He anat a manis i concentracions, he votat, he debatut, he malparlat, he rigut, he dubtat, escric, em miro les coses del dret i del revés tant com sé, llegeixo, interpreto el que puc, critico a tort i a dret, m'emprenyo i me'n foto. Potser també hauré d'escriure un rap. A les verdes i a les madures. Ni déu ni amo ni patró. Ritme sincopat, acords a ganivetades, paraules escopides. Antiart.

Un rap de cançó a la garjola. A la masmorra, la cel·la, aquell lloc on sempre sobren parets, al calabós, com sigui que ho diguin a Mallorca i ho digui la gent que va als concerts de Valtònyic. I als concerts dels altres rapers també acusats i jutjats: el lleidatà Pablo Hasél, per 'injúries a la monarquia' i 'enaltiment del terrorisme', i el sabadellenc Elgio, acusat per les seves lletres també de donar ales al terrorisme. Hasél ha dit que no vol anar-se'n.

Un rap de bitllets d'avió. Les desenes de bitllets que gent anònima ha comprat aquests dies donant el nom de Valtònyic, un estratagema que ha despistat del tot la policia i la Guàrdia Civil. El tenien vigilat des de feia dues setmanes i se'ls ha escapat. Una vegada més, la policia que no va saber on eren les urnes no ha sabut on ha passat els últims dies el raper ni com ha arribat on sigui que és ara. Potser hi ha arribat pel mateix camí que les urnes. N'hi ha per a fer-ne cançons i pel·lis i sèries de tele. Algun dia.

Un rap d'exili. Mentrestant, un rap d'exili.

DRET A L'ENERGIA? PERÒ QUINA MENA D'ENERGIA?

PEP PUIG

«El problema és quina energia hem de fer servir per a disposar dels serveis que permeten viure dignament, garantint el dret inalienable a una vida digna»

Des que el problema de la precarietat energètica s'ha posat sobre la taula del debat polític, han sorgit nombroses veus que clamen per l'anomenat 'dret a l'energia', copiant el ben conegut lema del 'dret a l'aigua', que identifica l'energia amb l'aigua com si fossin la mateixa cosa o fossin comparables.

La precarietat energètica (també anomenada pobresa energètica) té diverses causes, entre les quals, la pèssima qualitat energètica de les edificacions. Això fa que, per mantenir-hi un nivell de confort tèrmic digne, s'hagi de fer una elevada despesa monetària en energia, tenint en compte que aquestes edificacions són escandalosos xucladors d'energia, que la malbaraten sense fer la funció per a la qual se suposa que es fa servir: fer l'estada –on es fa vida o es treballa– confortable des del punt de mira tèrmic.

La precarietat energètica ha posat de manifest que el sistema energètic heretat del segle XX és incapaç de garantir el dret a una vida digna per a una gran quantitat de persones i famílies, no solament a casa nostra, sinó arreu del planeta.

El gaudi d'una vida digna implica disposar de diferents serveis, i la major part requereixen energia per fer-los efectius. És evident, doncs, que per gaudir d'una vida digna, les persones necessitem una determinada quantitat d'energia exosomàtica, per a complementar l'energia endosomàtica que ens permet de sobreviure físicament.

El problema és quina energia hem de fer servir per a disposar dels serveis que permeten viure dignament, garantint el dret inalienable a una vida digna.

La civilització industrialista ha respost a aquesta qüestió imposant el domini dels combustibles fòssils i nuclears, amb tecnologies de generació que permeten que tot cremant o

fissionant aquests materials es pugui disposar d'escalfor i amb tecnologies que permeten transformar l'escalfor (energia tèrmica) en altres formes d'energia. I no solament això, sinó que són tecnologies a gran escala i centralitzades, de manera que donen un poder enorme a unes minories molt reduïdes que exerceixen el seu domini sobre la societat.

Avui que les societats humanes han de fer front a les conseqüències acumulades d'haver emprat, durant segles, el foc per disposar d'energia, l'anomenat dret a l'energia hauria d'anar acompanyat de la responsabilitat de no contribuir a augmentar les emissions de gasos d'efecte hivernacle ni les emissions de radioactivitat.

Una filera de molins
eòlics. E.P.

Per tant, el dret que hauríem de reivindicar obertament i sense cap dubte és el dret a captar, transformar i usar l'energia que es manifesta en els llocs on fem vida (la radiació solar, la força de l'aigua i del vent, l'escalfor de la terra, l'energia emmagatzemada en la biomassa, etc.).

Vaig tenir l'honor i l'oportunitat de poder treballar, durant dos anys ben llargs, en el col·lectiu Constituïm. El treball resultant ('El debat de les

idees: una proposta de constitució com a eina de reflexió'), en la secció 6 ('Drets i deures ecològics'), conté l'article 54 ('Dret als béns comuns naturals'), que diu: 'Tothom té el dret de captar, transformar i fer servir l'energia continguda en els fluxos biosfèrics i litosfèrics, per tal de gaudir d'una vida plena i saludable.'

De fet, ja fa uns anys, es va reunir a Berlín la World Renewable Energy Assembly (WREA2005) i va fer una declaració ben emblemàtica, que duu per títol 'The Human Right to Renewable Energy' ('El dret humà a l'energia renovable') i en què es pot llegir: 'L'experiència del segle XX ens mostra que una societat basada en combustibles fòssils i nuclears és incapaç de garantir a tota la humanitat el dret humà a l'energia [...] atès que viola consistentment el dret humà a una vida digna. [...] Les energies renovables són les úniques que poden garantir el dret humà a l'energia.'

Defenseu, doncs, el dret a l'energia renovable i deixem de defensar un suposat dret a disposar d'energia cremant combustibles fòssils i fissionant combustibles nuclears, perquè voler garantir el dret a cremar i fissionar vol dir contribuir a empitjorar la delicada salut del planeta, ja prou afectada per l'enverinament i l'escalfament de l'atmosfera. ■

'EM FA MOLTA RÀBIA QUE NO HAGES TINGUT MÉS TEMPS PER A GESTIONAR LA CULTURA'

CARTA DE MIQUEL GIL A LLUÍS PUIG

Carta del músic Miquel Gil a Lluís Puig, que és a l'exili des del 30 d'octubre · 'Cartes per la llibertat' és un espai de VilaWeb per a expressar la solidaritat amb els presos polítics i exiliats i, ahora, per a fer conèixer qui són

Estimat Lluís:

Saps? Em fa molta ràbia, com a treballador de la cultura, que no hages tingut més temps per a gestionar la cultura catalana. Ens hem perdut una gestió que estic segur que hauria estat, com diem per ací, pel País Valencià, de categoria!

Deia Teresa Pascual que 'la veritat no és bella ni ha de ser-ho'. No sé si la veritat, però la realitat és injusta i dura. No et mereixes, no ens mereixem, el càstig que infligeix el front 155, que castiga amb la força del poder, a tu amb la força d'un bou, a la resta del sector cultural explorant els límits de la democràcia, buscant maneres perquè ens censurem. Amb la por, volen provocar el silenci de la creació cultural catalana. Estan equivocats, en sabem molt, de resistència pacífica, no ens faran callar. En tres-cents anys de resistència, alguna cosa hem après.

Malgrat tot, tinc esperança en la justícia (encara que s'haja d'anar a buscar nord enllà, ja saps, on diuen que la gent és noble i tot això i allò...). Tinc esperança en les persones justes que apliquen les lleis de manera justa, honesta i democràtica. I com que eres persona justa, honesta, pacífica i democràtica, no en tinc cap dubte: guanyarem el futur. A poc a poc, però, anem guanyant-los, lentament recuperem la democràcia en instàncies europees, en l'ONU, tossudament hi fem front amb la força de la raó no violenta. Dolorosament, per què negar-ho. No oblidaré mai què et fan passar.

Amb la por, volen provocar el silenci de la creació cultural catalana. Estan equivocats, en sabem molt, de resistència pacífica

La veritat sura i la veritat és que no has comès cap delictes, has fet política i has estat lleial a la voluntat del poble català

Tu deus saber com n'és, de dolorós, ser fora de casa, i en el teu cas, lluny de l'activisme cultural (vull dir, lluny, a peu d'obra, ja sé que en línia no pares en torreta), me'n faig una idea. No sé si et servirà de res, però sàpigues que estic molt orgullós de tu, Lluís. Gràcies pel teu exemple de civisme, dignitat, valentia i fermesa democràtica, Honorable Conseller.

'La veritat' no és bella ni ha de ser-ho', però la veritat sura i la veritat és que no has comès cap delictes, has fet política i has estat lleial a la voluntat del poble català.

La veritat surarà, aquest malson s'acabarà, qualsevol nit de lluna plena tramuntarà la carena, però cap a Terrassa, i tornaràs a plantar a can Ventós pèsols i mongetes tendres, que és com tu en dius de les bajoquetes...

Tot i que ja sé que no t'interessa, gens ni miqueta, saber què fan vint-i-dues persones darrere d'un baló, dir-te que a Anglaterra hi ha futbolers que canten una cançó que diu: mai caminaràs sol.

Mai caminaràs sol, Lluís.

Cuida't molt, amic! III

CIUTADANS ES TREU LA CAPUTXA

PERE MARTÍ

La dirigent de Ciutadans Inés Arrimadas mira de reüll el president Quim Torra. ACN

El gest calculat de Carrizosa cerca confirmar la imatge de fractura social que defensa el partit i donar cobertura als grups ultres que retiren llaços grocs * L'empresonament de Zaplana i el cas Gürtel reforcen el govern del Botànic *** El PP de les Illes també fa autocrítica pel cas Gürtel**

TEMA DEL DIA

Violent. Cal agrair al diputat Carlos Carrizosa que faci a plena llum del dia i encorbatat la mateixa cosa que fan molts dels seus militants i simpatitzants de nit i encaputxats: treure els llaços grocs de suport als presos polítics. L'actitud de Carrizosa, retirant de manera violenta un llaç groc dels escons del parlament que corresponen al govern, és un exemple d'intolerància, odi i menyspreu cap al qui pensa diferent. Un gest democràticament reprobable i parlamentàriament insostenible, però al qual, malauradament, ens haurem d'anar acostumant.

Ciutadans basa el seu discurs polític en l'existència d'una fractura social a Catalunya causada pel procés inde-

pendentista i converteix cada ple del parlament en un plató de televisió per a exhibir episodis de tensió com si fossin a 'Sálvame'. Com que la fractura no existeix, l'han de crear, amb actes com el d'avui del diputat Carrizosa. Es tracta de transmetre una imatge d'enfrontament civil, que fins ara només verbalitzaven en els discursos i que han passat de les paraules als fets. El diputat ha ignorat els avisos del president del parlament, Roger Torrent, que ha hagut de suspendre el ple durant una estona.

Però Ciutadans ja ha aconseguit el que volia: traslladar mediàticament un clima de crispació que no es correspon a la realitat i animar els seus seguidors a fer igual arreu de Catalunya. Carrizosa dona

Cal agrair al diputat Carlos Carrizosa que faci a plena llum del dia i encorbatat la mateixa cosa que fan molts dels seus militants i simpatitzants de nit i encaputxats: treure els llaços grocs

Sorprèn la passivitat policíaca, sobretot per part dels Mossos, tan diligents en el passat a neutralitzar grups d'extrema dreta, i que ara, potser per l'aplicació del 155, sembla que no hi siguin

cobertura política a la retirada de llaços, sigui de manera pacífica o violenta, perquè hi ha hagut casos de tot. En el cas de la platja de Canet (Maresme) de dilluns passat, va ser un escamot violent clarament organitzat que va actuar, i fins i tot va fer ferits. Una vegada més, i ja és norma, no hi ha hagut cap detenció de la policia, tot i que només cal mirar les xarxes per reconèixer alguns dels seus autors. Sorprèn la passivitat policíaca, sobretot per part dels Mossos, tan diligents en el passat a neutralitzar grups d'extrema dreta, i que ara, potser per l'aplicació del 155, sembla que no hi siguin.

La solució a aquest creixement de la violència no és demanar la 'neutralitat' de l'espai públic, com ha fet el delegat del govern espanyol, Enric Millo, amb l'aplaudiment d'algun batlle socialista. Això és promoure la censura i retallar la llibertat d'expressió. La solució hauria de ser que l'espai públic fos plural i que tothom hi pogués dir la seva sense por de ser agredit. L'independentisme no pot recular ni un centímetre en la defensa de la llibertat d'expressió, però també ha d'evitar caure en qualsevol provocació que desencadeni violència i, fins i tot, pot millorar algunes de les seves formes de protestar. Si es tracta d'anar a la platja, potser les creus no són el millor símbol. Ara que comença la temporada d'estiu, potser seria més adequat repartir pilotes, tovalloles o para-sols de color groc.

MÉS QÜESTIONS

L'empresonament de Zaplana i el cas Gürtel reforcen el Botànic. A un any de les eleccions municipals i a les Corts, les forces que integren el govern valencià no amaguen una certa satisfacció per la crisi que viu el PP després de la sentència del cas Gürtel i, sobretot, per l'empresonament de l'ex-president Eduardo Zaplana. En aquests moments, tant el PSPV com Compromís veuen reforçades les expectatives electorals davant una marca, la del PP, que ha quedat molt tocada. Fins i tot, ho reconeix la presidenta del PP, Isabel Bonig. Els tímids intents

dels populars de defensar-se –sigui assenyalant la connexió de Zaplana amb Ciutadans, sigui apuntant al presumpte finançament irregular del PSPV i el Bloc o recordant en privat que diversos càrrecs socialistes van ser condemnats els anys noranta pel cas Filesa– són arguments insuficients i massa febles per a aturar la polèmica generada. L'altre partit beneficiat per la crisi és Ciutadans, que es pot presentar davant l'electorat del PP com un partit que defensa propostes similars però que està net de corrupció. Si no canvien gaire les coses, qui té les de guanyar són els partits del govern, que, si no hi ha sorpreses, podran reeditar la coalició que els va dur al Palau de la Generalitat.

El PP balear també fa autocrítica pel cas Gürtel. La sentència del cas Gürtel ha generat una onada de constricció entre els dirigents del partit, també a les Illes. El secretari general, Antoni Fuster, ha explicat que el partit sentia 'vergonya' per la sentència i que demanarien disculpes les vegades que calgués. 'Evidentment, no ens agrada que ex-companys de partit hagin ficat mà a la caixa', ha reiterat Fuster, que celebra que hagin acabat 'on la justícia ha decidit que han d'acabar', en referència als condemnats per l'Audiència espanyola. De tota manera, ha recordat que el 99% dels militants del partit 'són gent honrada que fa les coses bé i treballa per aquesta terra'.

El TSJ retorna el concert a vuit escoles que el Consell havia suprimit. El Tribunal Superior de Justícia valencià ha estimat parcialment cinc recursos interposats contra el decret de la Conselleria d'Educació que regula l'ensenyament concertat i contra el reglament que fixa els criteris per a l'accés o renovació d'aquests. El TSJ ha resolt els casos particulars de vuit centres educatius que havien recorregut la no-renovació o la reducció del nombre d'aules que tenien concertades, un dels quals és el Pilar de València. El tribunal els ha acceptat els recursos i els ha reconegut el dret de conservar les aules concertades que la

Mark Hamill, Carrie Fisher i Harrison Ford, al primer film de la saga de 'La guerra de les galàxies'. IMDB

La xifra. 6 municipis de Catalunya Nord acolliran el festival 'Liceu a la fresca'

Generalitat no els havia renovat. Textualment, explica: 'No solament no pot extingir-los unilateralment, sinó que ha de renovar-los sempre que el col·legi continue complint els requisits que marca el precepte.' D'aquesta manera, el TSJ valencià dona la raó, en algunes de les seves pretensions, als recurrents que van impugnar la disposició general del decret, però també avala la legalitat de part de la norma recorreguda i empara la Conselleria d'Educació en la seva decisió de suprimir els concerts de Formació Professional Bàsica per manca d'alumnat matriculat.

PEL FORAT DEL PANY

La batalla de Barcelona serà la batalla clau de les municipals de l'any que ve al Principat. No pas per als partits i prou sinó també per als qui es van movent per lliure, com Jordi Graupera i Ferran Mascarell. Tots dos es van reunir ahir per compartir projectes i, segons que sem-

bla, hi va haver força sintonia a l'hora de pressionar ERC i el PDECat per fer unes primàries obertes a tot el sobiranisme. Una possibilitat que els partits no veuen amb gaire bons ulls.

LA XIFRA

6 municipis de Catalunya Nord acolliran el festival 'Liceu a la fresca' després del conveni que han signat a la Casa de la Generalitat a Perpinyà. L'òpera *Manon Lescaut* es podrà veure retransmesa a Perpinyà, Cotlliure, Arles, Pesillà, Morellàs i Prats de Molló el dia 16 de juny.

TAL DIA COM AVUI

El 25 de maig de 1977 s'estrena el film 'Una nova esperança', el primer (tot i que és el quart episodi) de la saga 'La guerra de les galàxies', creada pel guionista, productor i director George Lucas. Es convertirà en el film amb més recaptació a finestra de la història.

EVA BERTRANA

*‘A Catalunya Nord,
el sentiment
de catalanitat
no s’ha perdut mai’*

Parlem amb la directora de La Bressola sobre l'estat del català a l'ensenyament de la Catalunya Nord

CLARA ARDÉVOL

Avui se celebra la Bressolada, la festa de les escoles de la Bressola amb què volen fer visible la tasca de foment del català que fan aquests centres educatius a Catalunya Nord. Enguany, la celebració, marcada per l'Any Pompeu Fabra, coincideix amb el començament de la campanya 'A Catalunya Nord, el català a l'escola'. Aquesta iniciativa vol denunciar la situació precària en què es troba l'oferta educativa en català i traslladar la preocupació al ministre d'Ensenyament francès, Jean-Michel Blanquer, mitjançant les cartes de la ciutadania. La Bressola hi dóna suport i s'uneix a la crítica, subratllant la manca de sensibilitat del govern francès en aquesta qüestió. Parlem amb Eva Bertrana, directora de la Bressola, sobre la situació de la llengua, la història de l'associació i la Bressolada d'enguany.

—Quin és l'estat del català en l'ensenyament a Catalunya Nord?

—Hi ha molta més demanda que no oferta, des de fa molts anys. Hi ha diverses modalitats d'oferta: pel que fa a l'escola pública, hi ha l'opció de fer mitja hora o una hora per setmana en algunes escoles que ho accepten. També hi ha les intervencions fetes per l'Aplec de dues o tres hores per setmana i l'oferta de l'anomenada escola bilingüe, que és la matèria de català reforçada amb tres hores a la setmana, afegides a una altra matèria que sovint és història i geografia en català. Aquest màxim de sis o set hores setmanals justifica que en diguin ensenyament bilingüe. Són set hores setmanals sobre un total de vint-i-sis.

—No és pas bilingüe, no és equilibrat...

—No, però en diuen així: 'ensenyament bilingüe a l'escola pública'. Després hi ha les dues escoles històriques d'Arrels que fan immersió al cicle infantil i immersió parcial a primària. També entren en el servei considerat bilingüe. I a més, hi ha la Bressola, que ofereix immersió total des dels dos anys fins al final de l'ESO. Com que la immersió total no és accep-

El francès és del tot omnipresent en la vida fora de l'escola i, per tant, per compensar-ho, només podem fer l'escola únicament en català

Cal comptar que el 90% del nostre alumnat parla únicament francès a casa

tada pel Ministeri d'Educació francès, en el seu moment vam haver d'escollir entre prioritzar l'ensenyament públic o prioritzar la llengua i la immersió. La Bressola va optar per la llengua i la immersió. Fem part de les escoles immersives associatives que administrativament depenen de l'ensenyament privat de l'estat francès, com les escoles confessionals.

—Evidentment, no hi ha un model com el de la Bressola que sigui públic...

—No pas. Un cas semblant al nostre són les ikastoles al País Basc Nord, les escoles bretones, les escoles occitanes i les escoles alsacianes, que tenen el mateix estatut que nosaltres: hem optat per la immersió total a l'escola. Quan parlem d'immersió, vol dir que el francès és del tot omnipresent en la vida fora de l'escola i, per tant, per compensar-ho, només podem fer l'escola únicament en català. És l'única manera que hi hagi un equilibri. Ho fem amb l'objectiu, evidentment, que l'alumne sigui bilingüe.

—Amb quantes hores de francès?

—A partir de tercer de primària integrem tres hores de francès com a matèria.

—Teniu més demanda de l'oferta que podeu donar?

—A la Bressola tenim unes llistes d'espera tan llargues que cada any hem de refusar alumnes, i ens fa molt mal al cor fer-ho. Això vol dir refusar els qui serien nous parlants d'aquí a uns anys, però no tenim prou locals, no tenim possibilitat d'obrir més escoles per raons essencialment econòmiques. El ministeri no dóna els mitjans humans i econòmics perquè les escoles públiques puguin desenvolupar l'ensenyament en català a les escoles en aquestes tres modalitats: iniciació, iniciació reforçada o model bilingüe. No tenen els mitjans necessaris per a cobrir la demanda de les famílies. Segons una enquesta que va fer el 2015 el Consell Departamental dels Pirineus Orientals, la Generalitat i l'Associació Aplec, que gestiona justament els professors de l'ensenyament públic, quedava demos-

trat que hi ha més d'un 75% de la població nord-catalana que està a favor que s'ampliï l'oferta del català a l'escola. La realitat, però, és que només un 25% hi té accés, en tota la varietat de modalitats, sabent que hi ha una gran part d'aquest 25% que només fa una hora de català a la setmana; és a dir, que els alumnes canten una cançoneta d'iniciació i poca cosa més. Què vols fer amb una hora? El model bilingüe o immersiu, a més, només cobreix un 8% de la mainada nord-catalana, mentre que la immersió total només en cobreix el 3%.

—Això vol dir que només el 3% de la població nord-catalana gaudeix d'un model d'èxit com és la immersió lingüística.

—Sí, el que ofereix la Bressola. És un model més reforçat, fins i tot, que el del Principat. Aquí sí que fem la immersió al pati, al menjador... Impulsem la llengua fins i tot en els espais fora de l'aula. No és una immersió només a les quatre parets de l'aula. Evidentment, el programa de l'educació nacional s'imparteix en català i la particularitat de geografia i història es fa amb visió catalana. Això no és al programa francès i ho hem afegit. Els registres col·loquials, familiars, alimentaris, etc., es treballen al moment del menjador i durant el dia a dia. Cal comptar que el 90% del nostre alumnat parla únicament francès a casa. Hem de cobrir la mancança de la tradició familiar.

—Tenint en compte que tantes famílies parlen francès a casa, crida l'atenció que siguin tants els qui preferirien que els seus fills s'eduquin en català a l'escola.

—Sí, que passi això és genial. Aquesta enquesta va ser una sorpresa agradable per a molts de nosaltres: veure que hi havia una demanda important del català i que el català era benvist. No hi havia una hostilitat de la població cap a la llengua del país. Va ser la repressió de l'estat francès que va fer que s'aturés la transmissió familiar de la llengua. A partir dels anys cinquanta, es va aturar la transmissió familiar i ara hi ha una presa de consciència, la gent diu 'jo vull

La llengua tendeix a desaparèixer a partir dels anys cinquanta mentre que, en paral·lel, comença a créixer el sentiment de catalanitat i de pertinença als Països Catalans

L'any passat es van commemorar els quaranta anys de la Bressola. L.B.

que el meu fill parli el que a mi no m'han donat'. Són moltes generacions...

—A què es deu aquesta presa de consciència?

—Hi ha diverses raons. Hi ha el factor del retorn a les arrels. En altres àmbits, com l'alimentari, s'han posat de moda coses com el quilòmetre 0, els productes locals, etc., i això forma part d'una globalització que consisteix a saber qui ets per afrontar el món. Hi va haver una repressió molt brusca amb els famosos panells de les escoles dels anys cinquanta, que deien 'sigueu nets i parleu francès'. En aquell moment, la població i els pares d'alumnes amb poca formació es van sentir molt petits i els va semblar que feien mal als nins i nines si els continuaven parlant en català. Aquest aspecte ha desaparegut completament. Han circulat molts estudis científics que diuen que el bilingüisme permet a l'infant una obertura a totes dues llengües. D'altra banda,

l'entrada de l'estat espanyol a Europa l'any 1986 va fer que la gent comencés a veure que teníem a trenta quilòmetres una Catalunya pròspera culturalment i econòmicament. La gent d'aquí va deixar de girar tant l'esquena al sud i es va recuperar aquesta identitat catalana que, en part, s'havia perdut. I hi ha un altre aspecte, que és que l'escola francesa va reeixir fent desaparèixer la llengua, però la identitat profunda, el sentiment de catalanitat, no s'ha perdut mai. És paradoxal, però la llengua tendeix a desaparèixer a partir dels anys cinquanta mentre que, en paral·lel, comença a créixer el sentiment de catalanitat i de pertinença als Països Catalans.

—París no fa cas d'aquesta demanda?

—A París no ens segueixen. Les llengües regionals com la nostra, el bretó, l'aranès, el basc i l'occità, no són oficials ni reconegudes. Tot això costa molt i el Ministeri d'Ensenyament diu que és

important el que fem però no ens dona mitjans. Al País Basc Nord tenen una mica més de mitjans. En comptes d'un 25%, em consta que és gairebé el 40% de l'alumnat que té l'ensenyament en basc. Allà hi ha hagut més pressió de la població. Catalunya Nord ha estat, potser, un país més rural i més adormit durant més temps, encara que a poc a poc es va despertant.

—La duresa de l'estat francès amb aquesta qüestió no trontolla mai?

—El mot 'igualtat' de la divisa de llibertat, igualtat i fraternitat, es refereix a tota la República i aquesta va ser la intenció: 'Hem d'evitar tot allò que en diferencia perquè tots som francesos i tots som republicans.' S'ha confós la igualtat en el sentit social amb la igualtat en el sentit identitari i territorial. França no respecta la diversitat dels seus pobles. No la reconeix.

—La Bressola ja té més de quaranta anys...

—Neix el 1976 seguint l'exemple de les primeres escoles en llengua basca a Baiona, al País Basc Nord, que es van crear el 1969. I arran del moviment del Maig del 68, de la presa de consciència de la identitat d'uns militants d'esquerra. Assabentats que al País Basc s'obria la primera escola moderna en llengua basca, els fundadors de la Bressola van decidir de portar-ho a casa. El 1976 es va fer una 'escoleta', una classe amb set alumnes. Va anar creixent a poc a poc els primers anys perquè fins i tot la classe política ho va tolerar pensant que era un deliri i que tancaríem.

—Però no vau tancar.

—No van tenir sort. Les escoles no van tancar i la cosa va anar creixent. Al final, la classe política local va haver de fer front a una realitat i van haver de començar a donar locals més o menys dignes per acollir la mainada, alguns serveis... Així va començar la Bressola dels anys vuitanta, amb dues escoles a Perpinyà i el municipi de Nyils i amb certes ajudes municipals. El reconeixement

Un espectacle de la Bressolada de l'any passat davant el Castellet de Perpinyà. L.B.

de la Bressola no va arribar fins al 1995, quan, veient la dimensió que agafaven tant la Bressola com altres escoles com la basca, la bretona i l'occitana, el ministre de l'època va proposar un concert amb el ministeri. Ens van dir que si optàvem per la immersió, a l'escola pública no ens podrien acceptar, però podríem signar un concert d'escola privada que respectaria el nostre caràcter propi.

—Ara quantes escoles teniu?

—Set d'infantil i primària, repartides pel territori nord-català, sumades al Col·legi, com en diem nosaltres, que és fins a l'ESO. Esperem que d'aquí a un parell d'anys, si arriben a bon port les negociacions, puguem anunciar l'obertura del Liceu, que cobreix els tres anys de Batxillerat. Així, tancaríem la volta de tota l'escolaritat en català.

—Malgrat els inconvenients, doncs, l'evolució és positiva?

—Sí, tenim més complicitats de les famílies i vam superar els mil alum-

França no respecta la diversitat dels seus pobles. No la reconeix

nes. La Bressola té un pes en la societat nord-catalana. Parlem de mil alumnes, que són dos mil pares, quatre mil avis, cosins... Hi ha una complicitat i un acompanyament social de la Bressola al qual s'han d'afegir forçosament els polítics per coherència. En aquest sentit, anem avançant. El bloqueig per part nostra encara ve pel jacobinisme francès, el ministeri...

—Quines esperances teniu que l'estat faci un pas endavant?

—Hem tingut governs de tota mena: d'esquerra, de dreta, de centre, Mitterrand, Hollande, Macron... Però és tan profund el jacobinisme que això no evoluciona. La grandesa de 'la França' és tan profunda que això no pot evolucionar. No hi ha cap govern que hagi fet un pas important cap al reconeixement de les llengües regionals de la República Francesa.

—Avui se celebra la Bressolada. Què significa per a vosaltres i quines novetats hi ha enguany?

—Aquesta és la quinzena Bressolada. L'objectiu era tenir un cert pes visual i reunir, una vegada l'any, tot l'alumnat, les famílies i la comunitat educativa per fer festa. És una festa moderna que segueix les tradicions catalanes. Enguany, coincideix amb l'Any Pompeu Fabra i no podia ser que la Bressolada no ho tractés. Fa cinc mesos que els nins assagen una cantada feta per un antic mestre de la Bressola al voltant de la figura del lingüista. També hi haurà castells, una tropa de pallassos del Principat... És un dia de festa popular de deu del matí a sis de la tarda. No ens dediquem a fer 'escoleta' dins de l'aula i prou. Com a mínim, un dia a l'any, traiem l'escola al carrer i fa goig veure dues mil persones unides al voltant de la Bressola, la llengua i la cultura catalana.

—La Bressola s'ha posicionat en contra de l'empresonament dels dirigents independentistes i dels atacs a l'escola catalana d'aquests últims mesos. Com viu aquesta situació?

—Nosaltres, de l'estat francès no esperem ni esperàvem gran cosa. Som en una lluita de formigueta. Som conscients que això és així i tot allò que puguem avançar són petites victòries. De cara al Principat, evidentment, va ser una sorpresa la reacció repressiva i judicial de l'estat espanyol que es vanta de ser un estat democràtic. En el fons, no és millor que l'estat francès pel que fa a la mentalitat. Si comparem la repressió d'un estat amb la d'un altre, és flagrant la manera de reaccionar de l'estat espanyol contra el seu poble, si és que el considera propi. Com a nord-catalans amb sentiment de pertinença al poble català, aquests atacs al Principat els hem sentit en primera persona. No han atacat uns germans, no han atacat uns veïns, ens han atacat directament! Haguéssim pogut ser nosaltres, perquè nosaltres, fa tres-cents anys, també pertanyíem al Principat. Evidentment, no podíem fer res més que reaccionar donant el suport més absolut al poble de Catalunya, que està tocat en la seva integritat: els polítics, els professors, el teixit associatiu, els cantants... Estem pendents vint-i-quatre hores de què passa al sud.

—Creieu que a la inversa hi ha aquesta sensibilitat?

—No. Cal fer molta pedagogia. Una cosa que lamentem és que als llibres d'història i geografia, els Països Catalans i Catalunya Nord no hi apareixen. Les divisions administratives i històriques són les que són, però que Catalunya Nord va ser part del Principat i, gosaré dir més, que Catalunya va néixer a Catalunya Nord, això no s'ha transmès als nins. Cal fer molta pedagogia en aquest sentit. És evident que hi ha una presa de consciència de pertinença al poble català més gran aquí que no pas a la inversa per manca d'informació. Molta gent del sud que ens ve a visitar ho descobreix quan arriba aquí. En aquest aspecte, el govern de Catalunya podria donar un cop de mà, perquè és important. Cal integrar Catalunya Nord en alguna part del programa escolar. ■

L'estat espanyol en el fons, no és millor que l'estat francès pel que fa a la mentalitat

Lamentem que als llibres d'història i geografia, els Països Catalans i Catalunya Nord no hi apareixen

PABLO HASEL

‘Estic mentalitzat perquè d’aquí a dues setmanes la Guàrdia Civil vingui a buscar-me a casa’

Parlem amb el raper lleidatà, a l’espera de conèixer la resolució del Suprem sobre la seva sentència condemna a dos anys de presó, que el podria fer entrar a presó

ACN

JOSEP REXACH

L’Audiència espanyola va condemnar el passat mes de març el raper Pablo Hasel a dos anys de presó per enaltiment del terrorisme i per injúries a la corona i a les forces de seguretat de l’estat espanyol. Aquesta pena, que podria ser finalment de tres anys si no

paga una multa de 24.300 euros, s’afegirà a la de dos anys per una condemna del 2015. Així doncs, la seva entrada a la presó és gairebé un fet. L’última possibilitat que té per a evitar-la és el recurs presentat al Tribunal Suprem, però no hi confia pas. Diu que està mentalitzat per a

la pitjor situació i que quan la sentència sigui ferma potser només li donaran una setmana per a entrar a la presó.

Parlem amb ell hores després d’haver tornat de Brussel·les, on ha participat amb el grup de suport al raper Valtònyc en un acte al Parlament Europeu. A di-

ferència del mallorquí, Hasel té clar que ell optaria per entrar a la presó: 'Analitzo les opcions que tinc en funció de com puc fer més mal a l'estat espanyol i prefereixo entrar a la presó.'

—En quin punt es troba ara mateix la vostra condemna? Heu presentat un recurs, oi?

—Vaig presentar un recurs al Suprem, que tant pot pronunciar-se d'aquí a dues setmanes com d'aquí a dos mesos. Quan s'hagi pronunciat, la sentència serà ferma, i com que ja tinc dos anys d'antecedents, imagino que tindran més pressa per a tancar-me que no amb en Valtònyc.

—Ho creieu? De quins terminis parlem?

—Em diuen que quan surti la sentència és possible que em donin una setmana per a ingressar a la presó. Però depèn de molts factors. De quan els interessi tancar-me, de la pressió social del moment... Però poden donar-se molta pressa perquè tinc antecedents. Si una cosa tinc clara és que el cas d'en Valtònyc és un precedent. Molta gent es pensava que, com que era un cas mediàtic, l'estat no s'atreiria a arribar tan lluny. Però que hagin demanat l'euroordre i l'ordre de detenció internacional és una declaració d'intencions d'un règim que està nerviós i va a totes. La situació se'ls escapa de les mans i volen atemorir la població perquè no hi hagi lluita ni protesta.

—Abans de recórrer al Suprem, també vau recusar la jutgessa Concepción Espejel perquè la considereu imparcial.

—Això ho porta el meu advocat. Però en tot cas, mai no esperaré un judici imparcial de l'Audiència Nacional, perquè és un tribunal polític i feixista. Crec que no es pot esperar que no sigui un tribunal repressiu perquè, precisament, aquesta és la seva funció. Ara, lògicament la recusació la fem perquè la jutgessa Concepción Espejel, casada amb un Guàrdia Civil, té un interès especial a condemnar-me. Igual que un dels altres magistrats, Nicolás Poveda, argumenta que va ser militant de la Falange.

—Impressiona que parreu dels terminis en què podeu entrar a la presó.

—Pot ser d'aquí a un mes o d'aquí a un parell de setmanes... Jo ara mateix estic mentalitzat perquè d'aquí a dues setmanes la Guàrdia Civil vingui a buscar-me a casa, sigui pels meus antecedents o per evitar que marxi com ha fet en Valtònyc, tot i que jo he deixat clar que no ho faré. És una possibilitat. Potser els terminis es dilaten, però estic mentalitzat per a la pitjor situació.

—Si us volguéssiu exiliar, òbviament, no m'ho diríeu, però ja heu dit que no ho preveieu. Que l'exili tampoc no us assegura la llibertat. Per què no us acaba de convèncer?

—Crec que cada cas és un món i és una decisió molt personal. En el meu cas, jo he triat aquest camí, la lluita contra l'estat espanyol, i no puc analitzar les coses en funció de què m'aniria millor a mi personalment. El meu camí no és individualista i lluito per una causa comuna. A mi m'aniria millor estar exiliat, perquè tot i que l'exili és molt dur i no és anar-se'n de vacances com alguns es pensen, pots tenir una llibertat de moviments. I quan ets a la presó, no. Però com que jo no analitzo les coses en funció de què m'interessa més personalment sinó en funció de com puc fer més mal a l'estat espanyol, prefereixo entrar a la presó.

—Però des de l'exili també es pot fer una tasca important de denúncia de l'estat, i sense haver d'entrar a la presó.

—Sí, i crec que l'exili pot ser molt útil. Però en el meu cas concret, el fet que l'estat espanyol em tanqui a la presó seria treure-li la màscara de feixisme encobert davant de tothom. I ara que em vaig movent i faig força xerrades arreu, m'adono que tot el que ens passa a en Valtònyc i a mi obre els ulls a moltes persones, especialment els joves. I crec que, si me n'anés, no hi hauria la mateixa mobilització ni presa de consciència que si m'acaben tancant a la presó. Per una altra banda, hi ha el factor econòmic. L'exili són molts anys. Potser et poden ajudar els primers mesos, o fins i tot anys, però

Mai no esperaré un judici imparcial de l'Audiència Nacional, perquè és un tribunal polític i feixista

El fet que l'estat espanyol em tanqui a la presó seria treure-li la màscara de feixisme encobert davant de tothom

si després no tens una feina estable i no tens recursos, sobreviure es pot fer difícil. Però la qüestió que ha pesat més és com considero que puc fer més mal a l'estat.

—Heu dit que feia tres setmanes que no sabíeu res de Valtònyc. En les moltes hores que heu compartit, deveu haver parlat d'aquesta qüestió: del dilema entre entrar a la presó o exiliar-se.

—Sí que ho parlàvem i valoràvem pros i contres de cada situació. Però no sé en quin moment determinat en Valtònyc va triar aquesta opció. Sí que sé que hi donava tombs, però com també ho he fet jo en algun moment. Des de fa temps, però, tinc clar que la meua opció serà resistir aquí. ■

Un fotograma de l'assalt de la policia espanyola a l'institut Pau Claris. CDR AUDIOVISUAL

Unes imatges inèdites revelen tota la brutalitat de la policia espanyola l'1-0 a l'institut Pau Claris

Repressió És una reconstrucció en temps real de 33 minuts de resistència i repressió

JOSEP CASULLERAS NUALART

Les imatges d'agents antiavalots de la policia espanyola llançant per les escales ciutadans que volien votar l'1-0 a l'institut Pau Claris de Barcelona van fer la volta al món. Són imatges repetides milers de vegades a les xarxes socials i també en algunes televisions, com a mostra de la brutalitat exercida aquell dia. Les imatges van impactar arreu del món,

malgrat l'intent del ministre Alfonso Dastis de donar-les per falses. **Aquest fragment de vídeo** ha quedat gravat en la memòria col·lectiva.

Doncs bé, ara s'han fet públiques imatges inèdites de les agressions d'aquell dia. Les va projectar ahir al vespre el CDR Casc Antic de Barcelona al centre Sant Pere Apòstol enmig d'una gran expectació.

És un document inèdit, excepcional. Durant els trenta-tres minuts que dura, es reconstrueix tota la seqüència de la resistència, l'assalt i

El document revela també molts més casos d'agressions policiaques brutals contra els votants

l'agressió dels agents contra centenars de persones que alçaven les mans i cridaven 'som gent de pau' per protegir les urnes. Són imatges sincronitzades en temps real a partir de setanta-quatre enregistraments de la gent que va viure en primera persona aquell assalt, fins i tot des de terra mateix, mentre els passaven per damunt les botes dels policies. El document revela també molts més casos d'agressions policiaques brutals contra els votants, amb cops, puntades de peu,

empentes, gent arrossegada per les escales...

Aquest vídeo, i l'esforç que ha implicat de recollida, selecció i muntatge de desenes de vídeos de testimonis d'aquells fets d'un gran impacte, posa de manifest la importància de disposar de tot aquest material audiovisual. Amb el propòsit justament de difondre els fets, de deixar-ne testimoni en tota la seva magnitud i de fonamentar les denúncies contra els agents agressors. En aquest nou vídeo, es poden veure moltes més imatges d'agressions i d'ús desproporcionat de la força contra votants per part de diversos antiavalots.

I és això que cerquen les entitats, organitzacions i advocats que miren de portar a judici aquests agents. Malgrat la construcció d'un relat inventat pel Tribunal Suprem espanyol i alguns jutjats d'instrucció, com el número 13 de Barcelona, segons el qual qui va exercir la violència és qui la va patir, hi ha una sèrie de jutges que sí que han assumit la investigació de les agressions de policies i guàrdies civils contra els votants. I el material d'aquesta mena del qual puguin disposar és cabdal perquè les denúncies tirin endavant.

Amnistia Internacional explicava que havia pogut disposar de molt material audiovisual que havia anat recollint per a publicar l'informe en què constata els entrebancs de la fiscalia espanyola i el Ministeri de l'Interior per a aclarir els casos de vulneració de drets que hi va haver.

Els advocats del Centre Irídia de defensa dels drets

Un fotograma de l'assalt de la policia espanyola a l'institut Pau Claris. CDR AUDIOVISUAL

humans també han fet crides a la xarxa per a recollir material audiovisual que ajudi a identificar els agents que van agredir ciutadans l'1-O. Ells mateixos han informat que, gràcies a la col·laboració ciutadana, han pogut identificar la majoria dels agents agressors del primer d'octubre al Pau Claris.

Amb aquest mateix propòsit es va posar en marxa el projecte CATmemòria, que documenta tots els casos de violència que hi va haver el dia del referèndum, i que també ha fet crides per a recollir material gràfic de testimonis que permeti d'identificar els agressors. III

Trenta-tres minuts de resistència i repressió a l'institut Pau Claris

'Nosaltres hi érem' és el títol del vídeo recopilatori de les imatges de l'assalt a l'institut Pau Claris. CDR AUDIOVISUAL

Colòmbia es juga la pau a les urnes

L'Aravot Per primera vegada la votació pot esdevenir en un plebiscit entre dos models contraposats de societat

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

Demà es fan eleccions presidencials a Colòmbia, uns comicis altament polaritzats entre la dreta més populista i una esquerra que podria assumir el poder per primera vegada a la història del país. En un estat marcat per la violència, el resultat també serà un punt d'inflexió en la continuïtat de l'històric procés de pau amb la principal guerrilla del país, en un moment en què els acords són més fràgils que mai.

Unes eleccions polaritzades

Segons les últimes enquestes publicades, l'uribista Iván Duque tindria la primera plaça assegurada, mentre que el candidat d'esquerres, Gustavo Petro, ex-alcalde de Bogotá (2012-2015), es consolidaria en la segona posició.

Aquesta vegada no hi ha cap majoria clara ni una simple alternança de poder entre els dos partits tradicionals –liberals i conservadors– que comparteixen un model de país, com ha passat habitualment.

Tot i això, les enquestes han fallat unes quantes vegades a Colòmbia –com, per exemple, en el referèndum dels acords de pau–, en gran part per la incapacitat de recollir el vot de la maquinària clientelista, que es decidirà a última hora i que molts analistes consideren que podria donar un resultat inesperat a Germán Vargas Lleras. És el vice-president i ha estat ministre diverses vegades, i és també el màxim representant de l' statu quo i del sistema tradicional de partits.

L'últim candidat amb possibilitats és Sergio Fajardo, alcalde antiestablishment de Medellín (2004-2007), aliat dels verds i el centreesquerra, que ha posat l'accent en la lluita contra la corrupció.

Les baixes expectatives de Fajardo responen, en bona part, a la manca d'acord amb l'altre candidat de centre, el veterà Humberto de la Calle, principal negociador del govern amb les FARC (2012-2016). Tot i ser un candidat del Partit Liberal, De la Calle ha posat l'accent en la reconciliació i en afers més propis de l'esquerra, com l'alta desigualtat o el repartiment equitatiu de terres. L'oposició del seu partit d'anar amb els verds i el centreesquerra ha estat clau per a evitar qualsevol pacte.

El poder d'Uribe

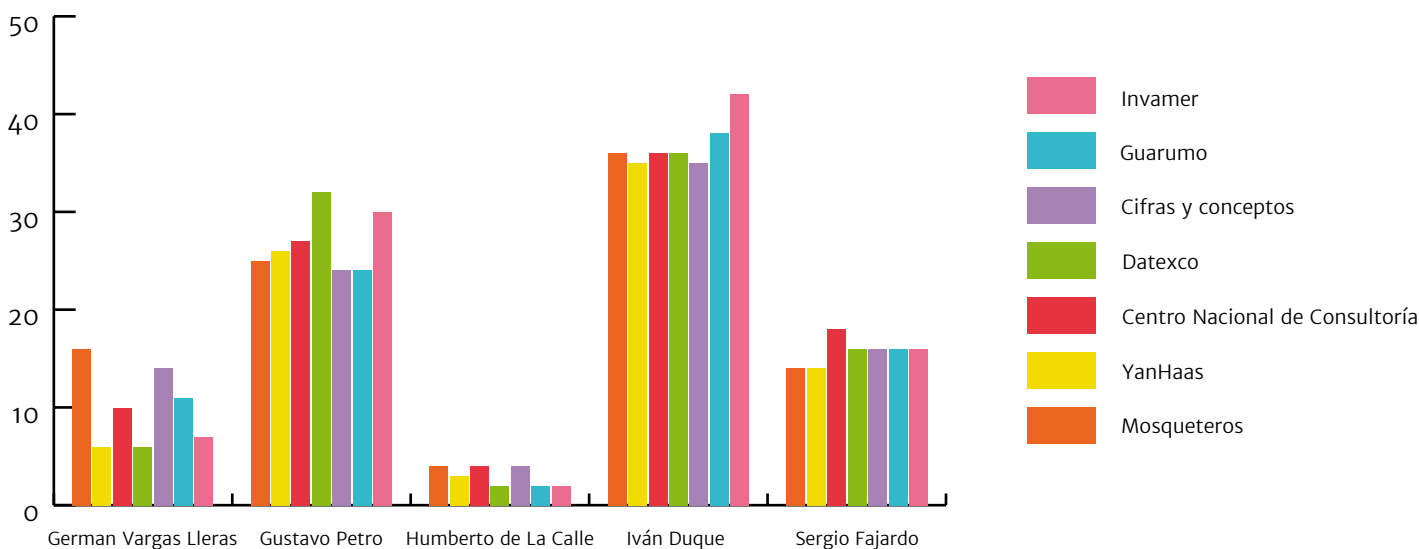
La figura central de la política colombiana és Álvaro Uribe, extremadament mediàtic (5,17 milions de seguidors a Twitter) i president entre 2002 i 2010, amb majoria absoluta en la primera volta. A més, és el dirigent d'un partit altament disciplinat i en les eleccions legislatives de fa dos mesos es va convertir en el senador més votat de la història.

L'ex-president continua controlant la política. El 2010 va apadrinar el seu ministre de Defensa, Juan Manuel Santos, que va guanyar les eleccions. El 2014, el seu candidat era Óscar Iván Zuluaga, que va vèncer en la primera volta, tot i que en la segona va perdre contra Santos mateix.

Aquesta vegada, la seva opció és Iván Duque, que ha passat de ser un senador pràcticament desconegut a posar-se al capdavant de les

Guerrillers de les FARC. E.P.

Percentatge de vot dels candidats en els últims sondatges que es podien publicar (del 17 i 18 de maig). vw

enquestes. Duque ja es va poder mesurar en la Gran Consulta per Colòmbia, una votació interpartidista per a triar un candidat de consens entre la dreta: va aglutinar més de quatre milions de vots, més que suficient per passar a la segona volta.

El senador d'esquerres Iván Cepeda descriu Uribe com un 'cabdill d'un sector d'opinió molt conservador', de caràcter autoritari, amb un model estretament lligat a l'acumulació de terra, la violència i els clans mafiosos, a més de cosir aliances amb les faccions més ultraconservadores, com el partit Justa Libres, que agrupa prop del 70% de les esglésies cristianes, que es posicionen a favor de la família tradicional i en contra dels drets de minories sexuals, l'avortament, l'eutanàsia i la regularització de les drogues.

Estretament vinculat a José Maria Aznar, Uribe ha acabat creant una atmosfera de polarització en què ell es presenta com la salvació dels sectors més conservadors.

L'única cosa que ha hagut

de fer Duque és no proposar ni sorprendre, i mostrar-se contrari al govern de Santos per les concessions en matèria social i a les FARC, explotant el discurs de la por del castrochavismo, és a dir, que Colòmbia esdevingui una altra Veneçuela si guanyen les esquerres.

L'hora de les esquerres?

La gran alternativa és Gustavo Petro, ex-alcalde de Bogotá i un dels congressistes que va denunciar amb més força les atrocitats dels paramilitars els anys noranta.

En la consulta Inclusió Social per a la Pau, la votació interpartidista de l'esquerra va aconseguir 2,8 milions de vots, que ja superen els que va obtenir Carlos Gaviria Díaz fa dotze anys (2,6 milions), quan es va convertir en el candidat d'esquerres amb més vots de la història del país.

Petro, ex-guerriller de l'M-19, ha esdevingut un fenomen de masses, amb la seva crítica al sistema vigent i a una oligarquia fortament subvencionada per l'estat. El seu discurs ha posat l'accent

La gran alternativa és Gustavo Petro, ex-alcalde de Bogotá i un dels congressistes que va denunciar amb més força les atrocitats dels paramilitars els anys noranta

en les desigualtats socials, el repartiment de terres, el mal funcionament de la sanitat i l'educació, a més d'una politització de la justícia, que podria créixer amb el retorn de l'uribisme.

Com a reacció a la campanya de la dreta i al discurs que Colòmbia serà la nova Veneçuela si guanya l'esquerra, Petro ha estat molt crític amb Nicolás Maduro i l'empresonament i inhabilitació d'opositors veneçolans.

L'esquerra no ha arribat a governar mai, tot i que Colòmbia és el tercer país amb més

desigualtats del món. Principalment, perquè hi ha una elit molt consolidada i poderosa, amb enormes recursos, i encara manen els nètis i besnèts dels antics dirigents. Fins i tot van tenir la capacitat d'unir els dos grans partits històricament rivals, formar el Front Nacional (1958-74) i mantenir-se en el poder.

La inseguretat, la violència i les morts han impedit que les institucions hagin assumit l'agenda social, però també hi ha un sector polític progressista i ecologista. S'ha vist, principalment, a les capitals, com Bogotá, amb el cas de l'alcalde Antanas Mockus (2001-2003), o Petro mateix, que per primera vegada té l'oportunitat de guanyar unes eleccions.

La repressió de l'esquerra

Malgrat ser una democràcia consolidada, la repressió contra els dirigents progressistes per part de sicaris i paramilitars, molt sovint amb la col·laboració de l'estat, ha estat habitual en la història de Colòmbia.

La inseguretat, la violència i les morts han impedit que les institucions hagin assumit l'agenda social. E.P.

La violència encara és present, i avui hi ha quatre mil defensors dels drets humans que reben protecció de l'estat

Un dels casos més coneguts és el de Jorge Eliécer Gaitán (1903-1948), assassinat quan ho tenia tot de cara per a esdevenir president. El candidat liberal Luis Carlos Galán (1943-1989), proper a l'esquerra, també va ser assassinat, com ho van ser Bernardo Jaramillo i Jaime Pardo Lea, candidats de la Unión Patriótica.

El cas de la Unión Patriótica és un dels més sagnats, i ha fet que fins i tot es parli de genocidi polític. El partit va néixer arran dels acords del govern amb les FARC (1984) per portar els guerrillers cap a un escenari estrictament polític, en convergència amb moviments socials i comunistes. Si bé van obtenir uns bons resultats –nou parlamentaris, 23 alcaldes i 351

regidors–, es van trobar amb un extermini sistemàtic dels membres el partit, tot i haver-se allunyat de les FARC.

Després de tres mil atemptats contra el partit, el balanç era de tres presidencials, vuit congressistes, setanta regidors, onze alcaldes i prop de quatre mil militants assassinats, amb l'ombra de l'estat darrere. El 2013, el partit es va reconstituir i en les eleccions de demà dona suport a Gustavo Preto.

La violència encara és present, i avui hi ha quatre mil defensors dels drets humans que reben protecció de l'estat.

FARC: el procés de pau, en perill

La repressió en el moment d'entrar a la vida pública i el frau electoral són els princi-

pals esculls per a consolidar la pau. La Fundació Pau i Reconciliació (PARES) diu que en les eleccions legislatives de fa dos mesos es van modificar entre el 10% i el 20% dels vots al congrés.

En els acords del 2016, les FARC es van convertir en la Força Alternativa Revolucionària del Comú i van participar en les eleccions, tot i que van denunciar la impossibilitat de fer campanya, per la manca de finançament i també pels múltiples boicots, amb llançament de pedres, ampolles i ous.

Des dels acords de pau, sota amenaces constants, entre quaranta i seixanta guerrillers han estat assassinats, i ja hi ha com a mínim 1.200 dissidents que han tornat a les armes.

La FARC va obtenir 53.532 vots (0,34%). El 9 de març, el candidat a les presidencials, Rodrigo Londoño, Timochenko, va renunciar a ser candidat per problemes de salut i ningú no el va reemplaçar.

Gran part de la campanya de la dreta en les legislatives de l'any passat va ser el discurs de la por. Acusava Santos d'haver lliurat el país a les FARC i insistia que Colòmbia era a punt de convertir-se en una altra Veneçuela perquè les FARC tenien diners per a comprar molts vots i col·locar el seu candidat de president. Una hipòtesi que va resultar falsa. Amb tot, el Ministre de Defensa va dir que eren les eleccions 'més tranquil·les i segures en dues generacions de colombians'.

La implementació de la pau torna a estar en una nova crisi, aquesta vegada per

Els dos extrems s'han retroalimentat, i han deixat fora de la cursa electoral els candidats més centristes, en uns comicis que van més enllà de l'alternança històrica entre conservadors i liberals

la detenció d'un comandant històric de les FARC, Jesús Santrich, per ordre d'un jutjat de Nova York, que l'acusa d'haver negociat amb el càrtel de Sinaloa (Mèxic) el lliurament de deu tones de cocaïna. L'ex-guerriller, que nega les acusacions, va passar quaranta-un dies en vaga de fam per a denunciar el 'muntatge de la justícia'.

El nou govern clau

Va ser la campanya d'Uribe que va fer que el no guanyés en el referèndum sobre els acords de pau. Va fer del vot una decisió sobre si les FARC mereixien indulgència i va convertir-ho en un plebiscit sobre el govern de Santos, impopular per la reforma tributària i per les mesures a favor dels drets de les dones, la comunitat LGBT i perquè l'entrada de les FARC en política podia reforçar l'esquerra.

Els acords no van pel bon camí, principalment per la incapacitat del govern d'as-

segurar concessions. Tot i la llei d'amnistia, encara hi ha cinc-cents guerrillers emprisonats, que també reben el boicot dels jutges que es neguen a signar-los la sortida de la presó.

En aquestes noves eleccions, Iván Duque ja ha reiterat que reformularà els acords, una qüestió que pot ser perillosa si tenim en compte que el seu sector s'ha alimentat històricament del conflicte. Uribe ha dit que ell també havia fet concessions, com ara, acceptar que els guerrillers poguessin participar en política després d'haver complert la condemna, tot i que personalment s'hi oposa.

En el cas de Petro, tot i que diu que complirà els acords, hi podria haver el perill d'una reacció de l'oposició a qualsevol concessió o pas que fes el candidat d'esquerres. Les enquestes mostren que, en una segona volta, Duque quedaria per sobre de Petro (42% vs 39% segons Cifras y concep-

tos; sense indecisos: 56% vs 44%, segons Datexcxo), i el candidat d'esquerres només guanyaria entre els votants més joves.

El candidat Vargas Lleras, tot i les reticències mostrades durant la legislatura, diu que s'ha de complir l'acord. El negociador i candidat Humberto de la Calle considera que van 'llençant la pau' i que Uribe i Duque 'construeixen un teixit de fal·làcies i odis que han conduït a bona part de la població a la nostàlgia de la guerra', i que han 'traït i entorpit' l'acord, tot i reconèixer que les FARC no han mostrat prou empatia.

De moment, els dos extrems s'han retroalimentat, i han deixat fora de la cursa electoral els candidats més centristes, en uns comicis que van més enllà de l'alternança històrica entre conservadors i liberals i en què s'elegirà entre dos models oposats que decidiran el futur de Colòmbia. ■

Torra demana a Rajoy per carta que publiqui immediatament els nomenaments dels consellers

Carta El president de la Generalitat li adjunta el dictamen de la Comissió Jurídica Assessoradora que avala el nomenament dels consellers presos i exiliats

Torra ha demanat al president del govern espanyol que publiqui el nomenament dels consellers. ACN

REDACCIÓ

El president de la Generalitat, Quim Torra, ha enviat una carta al president del govern espanyol, Mariano Rajoy, per exigir-li que publiqui immediatament els nomenaments dels consellers al Diari Oficial de la Generalitat (DOGC). Torra li adjunta el dictamen de la Comissió Jurídica Assessoradora, que avala que els presos polítics i els exiliats puguin prendre possessió del càrrec.

A la carta, Torra li demana que 'sense més dilacions' ordeni la publicació per tal que de manera immediata els membres del govern puguin prendre possessió, es posi fi a l'aplicació del 155 i es comenci a restablir la 'normalitat institucional' a Catalunya.

Torra s'acomiada reiterant la seva plena voluntat d'un 'diàleg sincer' que creu que s'ha de traduir en una primera reunió aviat.

Torra s'acomiada reiterant la seva plena voluntat d'un 'diàleg sincer' que creu que s'ha de traduir en una primera reunió aviat

Podeu llegir el text íntegre de la carta

El president
de la Generalitat de Catalunya

Excmo. Sr. D. Mariano Rajoy Brey
Presidente del Gobierno
Palacio de la Moncloa
28071 Madrid

Estimado Presidente Rajoy:

Como usted ya sabe, y de acuerdo con lo que establece la Ley 13/2008, del 5 de noviembre, de la Presidencia de la Generalitat y del Gobierno, corresponde al Presidente de la Generalitat el nombramiento de los miembros del Gobierno.

El pasado sábado día 19 de mayo firmé el decreto de nombramiento de los nuevos miembros del Consejo Ejecutivo. Inmediatamente, se solicitó la autorización para la publicación del Decreto en el *Diario Oficial de la Generalitat de Catalunya*. Como bien conoce, la publicación del Decreto en el DOGC es un acto debido, que no puede estar sujeto a consideraciones de carácter político, ni tampoco lo pueden estar los nombres que integrarán el Gobierno de la Generalitat.

El lunes día 21, el Ministerio de la Presidencia y Administraciones Territoriales respondió por escrito que estaba estudiando la viabilidad jurídica de la publicación del Decreto. El martes día 22, se solicitó nuevamente la autorización de la publicación y que, en caso de no atender la solicitud, se explicitarían cuáles eran los argumentos jurídicos que lo impedían.

Teniendo en cuenta que no recibimos ninguna respuesta, el miércoles día 23 solicité un dictamen a la Comisión Jurídica Asesora de la Generalitat para conocer cuáles eran los pasos a seguir para superar este bloqueo por parte del Gobierno del Estado.

El dictamen -elaborado por unanimidad por los miembros de la Comisión, y el cual se puede consultar en su página web <http://cja.gencat.cat/ca/activitat/Dictamens/>- es muy claro en sus conclusiones: las atribuciones estatutarias del Presidente de la Generalitat tendentes a la constitución del Gobierno tienen naturaleza discrecional y no están sometidas a ninguna autorización ni control derivados de las medidas adoptadas en aplicación del artículo 155 de la Constitución; esta autorización comporta un control meramente formal y constituye un acto debido y reglado; en el caso de que no se otorgue o que se deniegue expresamente, los órganos que deben autorizar la publicación del Decreto incurren en un incumplimiento que es contrario al ordenamiento jurídico y, por lo tanto, susceptible de control judicial.

En cuanto a la toma de posesión, el dictamen de la Comisión Jurídica Asesora determina que: las personas nombradas como miembros del Gobierno no tienen limitado el ejercicio de sus derechos políticos y no concurre ninguna circunstancia legal que la impida; y que ninguna norma exige que la toma de posesión de los miembros del Gobierno deba ser simultánea y presencial, pero sí que debe constar de manera fidedigna su voluntad de aceptar el cargo y las obligaciones que comporta.

Por todos estos motivos, le pido que proceda inmediatamente y sin más dilaciones a la autorización de la publicación del Decreto para que inmediatamente puedan tomar posesión los miembros del nuevo Gobierno, se ponga fin a la aplicación del artículo 155, que tanto ha perjudicado a nuestro país, y se emplee a restablecer la normalidad institucional en Catalunya.

Asimismo, le reitero mi plena voluntad de diálogo sincero que le expresé en mi carta hace una semana, y que debería traducirse en una primera reunión próximamente.

En espera de sus noticias, reciba un cordial saludo.

Quim Torra i Pla
Barcelona, 25 de mayo de 2018

Palau de la Generalitat
Plaça de Sant Jaume, 3
08002 Barcelona

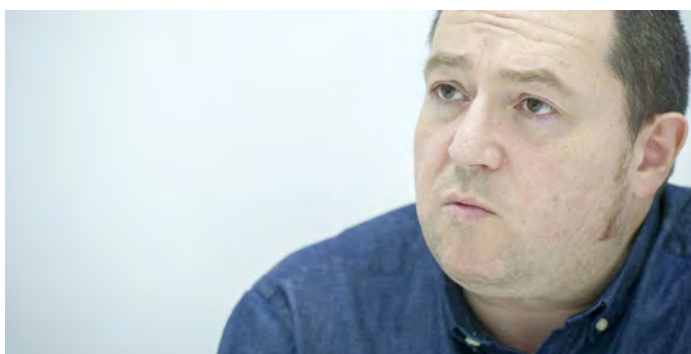
7 DIES

{ La selecció de la setmana { 21-25 de maig

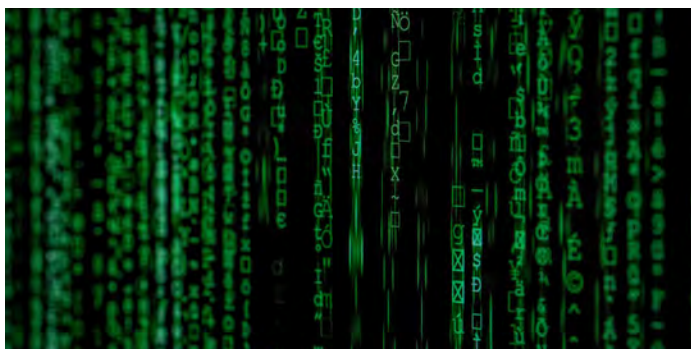
Dimarts 22.
Guillem López
Casanovas: 'L'Íbex
considera que Rajoy
està amortitzat'

ALBERT SALAMÉ

Dijous 24.
Pernando Barrena: 'El PNB ha
mentit i ha trencat la suposada
lleialtat que mantenia amb
Catalunya'

GORKA RUBIO/FOKU

Divendres 25.
Com ens protegeix el nou
reglament europeu de protecció
de dades?

UNSPLASH

Com ens protegeix el nou reglament europeu de protecció de dades?

ARNAU LLEONART

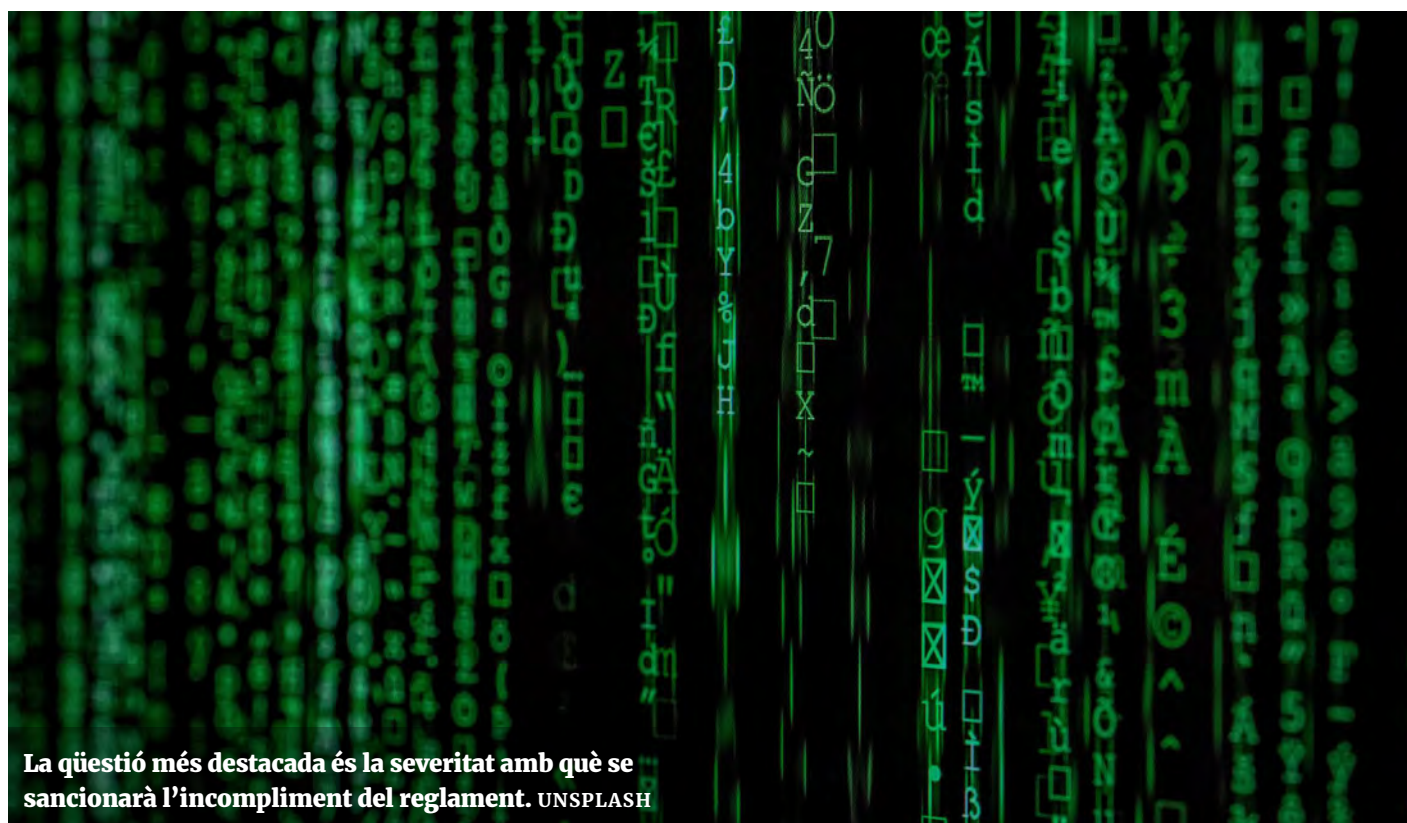
Avui entra en vigor el nou reglament europeu de protecció de dades, que afectarà tota empresa o servei que operi en el territori de la Unió Europea, encara que tingui la seu fora. Fa dos anys que les companyies i serveis tenen l'obligació d'adaptar-se al nou reglament, però la majoria han esperat fins a la data límit per posar-se al dia. És per això que aquests últims dies les bústies de correu electrònic dels ciutadans s'han omplert de correus demanant explícitament que acceptin la cessió de dades. Podeu consultar una guia d'Xnet, entitat que treballa per la cultura lliure i la democràcia en xarxa.

1. Què diu el nou reglament?

El GDPR (General Data Protection Regulation, en anglès) és la primera normativa en matèria de protecció de dades que afecta tots els països de la Unió Europea. És a dir, unifica els drets i les obligacions de ciutadans i empreses que hi operen. La normativa afectarà totes les empreses, institucions, entitats o qualsevol mena de servei que reculli, utilitzi o gestioni qualsevol dada dels ciutadans de la Unió Europea, encara que la seu sigui fora de territori europeu.

La qüestió més destacada és la severitat amb què se sancionarà l'incompliment del reglament. Les infraccions comportaran multes administratives que podran arribar als 20 milions d'euros o bé a una xifra equivalent al 4% de la seva facturació global,

Tecnologia Consulteu tot allò que us cal saber sobre el nou reglament europeu, que entra avui en vigor

La qüestió més destacada és la severitat amb què se sancionarà l'incompliment del reglament. UNSPLASH

El nou reglament reforça drets ja existents i n'estableix de nous. UNSPLASH

en funció de quina sigui la quantia més alta.

L'European Digital Rights, plataforma internacional que agrupa organitzacions a favor dels drets digitals com Xnet, creu que el nou reglament és lluny de ser perfecte, però celebra que s'hagin pogut salvar els 'elements essencials de la protecció de dades a Europa' després de la pressió de les grans companyies per a evitar-ho. 'Ara tenim una eina amb la qual fer rendir comptes a les empreses i als governs que utilitzen les nostres dades. I tenim la intenció de fer-la valer', diu en un comunicat.

2. Quins són els nostres drets?

El nou reglament reforça drets ja existents i n'estableix de nous. A partir d'ara, els ciutadans han de poder accedir amb facilitat a les dades personals que es guar-

A partir d'ara, els ciutadans tenen dret de saber si les seves dades han estat piratejades

den d'ells. Això inclou que la informació sobre com es tracten les dades ha de ser clara i comprensible; no pot estar redactada amb un llenguatge tècnic. Si una empresa o organització crea un perfil individualitzat recopilant dades de diferents fonts, també tindrà dret de saber què inclou el perfil.

També s'estableix el dret a la portabilitat de les dades. Les empreses han de permetre que descarreguem les nostres dades i les portem a l'empresa de la competència. Perquè sigui possible, les dades han de ser 'en un format estructurat, d'ús comú i lectura mecànica', com pot ser un document Excel.

El reglament reforça el 'dret a l'oblit', que ja va establir en una sentència el Tribunal de Justícia de la Unió Europea. Quan un ciutadà no vulgui que es continuïn tractant les seves dades i no

hi hagi cap raó legítima per a conservar-los, s'hauran de suprimir.

A partir d'ara, els ciutadans tenen dret de saber si les seves dades han estat piratejades. Tan bon punt una organització o empresa sàpiga que hi ha hagut una violació en la seguretat de les dades personals, els responsables han de notificar-ho abans de 72 hores a l'autoritat de control. En cas que la violació en la seguretat pugui comportar 'un alt risc pels drets i les llibertats' de l'afectat també li ho han de comunicar sense dilació, per tal que puguin prendre les mesures corresponents.

3. Com ens podem defensar?

Si un ciutadà ha vist violada la seva privacitat, primer de tot, ha de presentar un recurs a la mateixa empresa. 'Si, per exemple, vols exercir el dret

L'usuari no trobarà gaire diferència quan navegui per internet. UNSPLASH

d'accés a la informació de les teves dades i no te'l donen, pots venir a l'autoritat, que actuarem en conseqüència. Si és la nostra competència, actuarem immediatament, i si és competència d'una altra autoritat, li enviarem el recurs i n'informarem el ciutadà', explica M. Àngels Barbarà, directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Per acostar els drets als ciutadans, la nova normativa estableix una cooperació entre autoritats. Un ciutadà es pot adreçar a l'autoritat més pròxima, encara que no sigui l'autoritat principal en aquell cas, que ho serà la del país on l'empresa tingui l'establiment europeu principal. L'autoritat on la presenti l'enviarà a l'altra, però sempre serà aquella on

s'hagi presentat originalment que en donarà resposta. Si la resolució és negativa, la farà l'autoritat més pròxima perquè es pugui tornar a recórrer si convé.

En cas de discrepància entre autoritats, la decisió la prendrà el Comitè Europeu de Protecció de Dades. 'És un sistema complex, però està molt ben organitzat perquè hi hagi cooperació entre les autoritats i puguin arribar criteris que serveixin per a tots', explica Barbarà.

4. Els ciutadans trobaran res de diferent?

A primer cop d'ull, l'usuari no trobarà gaire diferència quan navegui per internet, ja que continuarà veient publicitat personalitzada segons els seus interessos. Ho explica Josep-Lluís de Gabriel, coor-

L'usuari es trobarà que li demanaran més sovint que no pas fins ara l'autorització per a fer servir les seves dades

dinador de la Comissió Digital de l'Associació Empresarial de la Publicitat: 'Fins ara, hi havia qui feia les coses malament i comprava i venia dades sense autorització, però també hi havia tecnologies que, a més de ser òptimes perquè transmetien el missatge més adequat per a cadascú, eren escrupolosament legals perquè les havies autoritzades prèviament. L'única cosa que

fa la llei és regular un dret, que és que jo sóc propietari de les meves dades i puc impedir-ne l'ús que se'n fa o bé puc autoritzar-lo.'

Més enllà d'això, com ja hem dit, l'usuari es trobarà que li demanaran més sovint que no pas fins ara l'autorització per a fer servir les seves dades i que, a més, es farà amb un llenguatge planer. ■

PERNANDO BARRENA

‘El PNB ha mentit i ha trencat la suposada lleialtat que mantenia amb Catalunya’

L'ex-portaveu de Sortu i militant històric de l'independentisme valora la decisió del PNB d'aprovar el pressupost del govern espanyol tot i no haver aixecat el 155 a Catalunya

JOSEP REXACH

El suport del PNB al pressupost del govern espanyol va indignar ahir molts catalans. Només calia fer un cop d'ull a les xarxes. La decisió era gairebé presa, però feia dies que el partit rebia moltes pressions i esperava trobar el moment idoni per a validar els comptes. Al final aquest moment no va arribar, però el PNB va donar els vots a Rajoy tot i que no havia aixecat el 155 a Catalunya. Entre els que més han pressionat el PNB trobem EH Bildu. Per això parlem amb Pernauto Barrena, ex-portaveu de Sortu i militant històric de l'independentisme, que ens explica la manera de fer del PNB.

—Al final no hi va haver cap tomb d'última hora i el PNB va aprovar el pressupost del govern espanyol. Us ho esperàveu?

—Sí. No n'havia tingut mai cap dubte. Els coneixem bé i la seva trajectòria els avala. Observeu que en l'últim mes han mantingut una estratègia perfectament calculada per a rebaixar la posició inicial. Al principi el missatge era que ni tan sols s'asseurien a negociar mentre el 155 fos vigent. Després van dir que en parlarien però que no acordarien res. I fa dos diu-

menges, en una entrevista, Urkullu va dir que el PNB es considerava rellevat del compromís de no acordar res amb el PP mentre fos vigent el 155. Per tant, era la crònica d'un vot anunciat.

—Aquí es tendeix a definir el PNB com la Convergència més pactista. És així?

—Sí, són dues cultures polítiques molt semblants. És el peix al cove a la basca. Ara han aconseguit un acord que vendran com la materialització de diversos beneficis. Però què aporta o no l'acord, crec que és un debat secundari. Si analitzem les suposades contrapartides que aconseguirà el PNB per aquest vot favorable, jo crec que ni així no es pot parlar d'un bon acord. Les pensions pujaran d'un 0,25% a un 1,6%. Que això, per a una pensió mitjana, són dotze euros el mes. Digueu-me que solucioneu a algú que passarà de cobrar 712 euros el mes, en lloc de 700.

—Però sí que és un bon acord, perquè hi ha més de 500 milions d'euros en infraestructures.

—Sí, però parlem d'infraestructures que ja eren compromeses pel govern espanyol, com és el cas de les obres del TGV. Amb aquest acord el govern solament aconsegueix reafirmar el compliment

*Ahir mateix veia
dirigents del PNB
fent declaracions
amb llaços grocs
a la solapa de
l'americana...*

*Des del començament
del procés
independentista,
tenen un interès
especial que no vagi
endavant*

d'un pacte que ja tenien de feia temps. Al País Basc i Navarra, la construcció del TGV es finança a través de les autonomies i després es compensa amb la 'quota'. Però passa que aquests últims temps això no es feia, no es pagava, es duia la situació a un punt d'invivibilitat financera. Parlem de molts diners per a una autonomia tan petita. Però jo no entraria a valorar si és un bon acord o un mal acord en termes generals, perquè en aquests moments, per mi això és secundari. En aquests moments cal dir, en primer lloc, que el PNB ha mentit i ha trencat la suposada lleialtat que mantenia amb Catalunya i l'independentisme català. Crec que el que han fet, realment, és una cosa greu. Però el fet pitjor és que és un tret al peu.

—Per què?

—Perquè el 155 no és una eina per a actuar únicament contra el procés independentista català. El 155 és el vaixell almirall de la contrareforma que acompanyen el PP i Ciutadans. Nosaltres estem convençuts que un cop desprecintat l'ús del 155, tant si formalment es deroga com si no, és una eina que l'estat ja té a les mans per a aplicar en qualsevol moment, davant de qualsevol decisió que prengui Catalunya, el País Basc o Navarra. És una eina contra l'autogovern. Van contra tots, no tan sols contra els catalans. De manera que amb una visió tan curta de mires com el PNB i pactant un suport al pressupost amb algú que aplica el 155 i que es mou darrere totes les accions que impliquen l'existència de presos polítics catalans, doncs em sembla molt deslleial. Els cal una rectificació. Ahir mateix veia dirigents del PNB fent declaracions amb llaços grocs a la solapa de l'americana...

—Què creieu que ha pesat més en la decisió del PNB, la injecció econòmica del nou pressupost o el fet de mantenir Rajoy com a mal menor en vista de l'auge de Ciutadans?

—La primera part és important, perquè ells són autèntics artistes a vendre el peix al cove. Però crec que l'auge de Ciutadans

per a ells és fonamental. El PNB té pànic a la possibilitat que Ciutadans sigui a la Moncloa en el pròxim govern. De fet, a nosaltres tampoc no ens agradaria, però crec que es confonen quan pensen que l'enemic és Ciutadans i no el PP. Encara que competeixin per un espai a la dreta, i fins i tot, d'extrema dreta, jo crec que ambdós comparteixen el projecte de contrareforma que van implantant des de fa temps. La solució no és, en absolut, reforçar el PP perquè no vingui Ciutadans. El PP ja el coneixem, sabem què és. En el context de Catalunya ho veiem i en el context del País Basc sabem quin paper ha tingut aquests últims anys. Mirem de tancar una etapa de conflicte violent mentre el PP aplica unes lectures que són les mateixes receptes que aplicaven fa quinze anys en plena voràgine de lluita antiterrorista.

—Després de saber-se la decisió del PNB, hi ha hagut una onada de reaccions i m'ha cridat l'atenció una que ha fet Mireia Boya. Deia que el PNB volia ser mitjancer i ha acabat essent del 155. Hi esteu d'acord?

—Bé, és que és molt oportú recordar el paper del PNB, especialment d'Íñigo Urkullu i Andoni Ortuzar, en les dates de l'octubre de l'any passat, especialment el dia 4, el 26 i el 27. S'ha parlat molt del suposat paper de mitjancers que van exercir aquells dies, però a mi em consta que no va ser un paper de mediació exactament, sinó de missatger de les amenaces que constantment traslladava el govern espanyol cap a Catalunya. Van tenir un paper de provar, per proximitat, de convèncer els dirigents, especialment del PDECat, i especialment Puigdemont, del fet que la proclamació podia implicar la suspensió de l'autonomia i que podia ser fatal. Que convenia aturar-se i convocar eleccions.

—I diríeu que són responsables del 155?

—Políticament sí, perquè ells, des del començament del procés independentista, tenen un interès especial que no vagi endavant. Per la propagació i perquè ells fugen de qualsevol proposta que

impliqui la mínima confrontació política amb l'estat. Ells sempre han estat convençuts que les coses no anirien bé a Catalunya. I no solament no van bé per l'esdevenir del procés, sinó perquè la seva aportació quan hi han pres part ha estat catastròfica.

—Quin efecte creieu que pot tenir dins la formació? O serà un simple sotrac?

—Jo crec que tenim davant la direcció del PNB més conservadora i reaccionària, en termes polítics, d'aquests últims trenta anys. I no hi ha pas expectatives que millori. El PNB és dominat per una generació de militants biscaïns que tenen una lectura molt coincident sobre el paper que ha de fer el partit. És un grup al voltant d'Urkullu i Ortuzar que té l'hegemonia total i absoluta del partit. Perquè us en feu una idea, el pes de Biscaia en la totalitat del PNB pot voltar el 60% o el 70% de la militància i del pes polític. L'única nota dissonant és Egibar, però té un pes petit i en les poques ocasions que s'ha atrevit a confrontar-se amb la direcció del partit, n'ha sortit escaldat. Sí que hi ha un sector sobiranista amb posicions molt dignes, però crec que no tenen gaire pes dins el partit.

—A Catalunya podem pensar que aquesta decisió pot semblar molt impopular. Però al País Basc ho és? Li anirà en contra, al PNB?

—És una pregunta interessant. Les bases del PNB sabem com respiren amb una qüestió com aquesta i sabem que no els agrada i els fa vergonya. Una altra cosa és que es tradueixi en un càstig electoral. Jo no tinc dades ara mateix per a poder afirmar que això pot tenir un cost electoral. La situació és comparable a la d'Espanya. Tu pots criticar molt durament el PP per la quantitat de casos de corrupció que l'afecten, però la cosa pitjor no és que existeixin aquests casos, sinó que els continuïn votant més de nou milions de persones. Hem vist eleccions en què hi havia casos de corrupció molt frescs i els resultants del PP han estat molt bons. Aquest és el gran drama, que la gent ja no percebi la corrupció o acti-

tuds que en política eren insostenibles o impresentables com a raons de pes per a sancionar electoralment un partit. I internament, no crec que 'arribi la sang al riu', perquè tenen una organització molt cohesionada i les possibilitats de rebel·lió són gairebé nul·les.

—A Catalunya hi va haver durant molt temps una cosa que en dèiem 'basquitis'. Una fascinació pel sobiranisme basc que moltes vegades no tenia resposta de l'altra banda. Però a mesura que el procés ha anat prenent forma aquesta 'basquitis' s'ha diluït. Aquest gest farà que encara es dilueixi més?

—És possible. Jo crec quan hi havia molta 'basquitis' a Catalunya, es partia de dos factors: la debilitat d'un independentisme català poc organitzat i el fet d'observar l'independentisme basc com una referència amb capacitat d'acció política. Però jo crec que ara passa a l'inrevés i els bascs independentistes veiem amb certa admiració i enveja sana tot el procés que es duu a terme a Catalunya, tot i els encerts i els desastres.

—Hores abans que el PNB anunciés la decisió, heu dit a Twitter: 'Catalans, quan us vinguin unes ganes irrefrenables de cagar-vos en els bascs, recordeu que els que us van mentir i us van trair no van ser els bascs, sinó el PNB.'

—Sí, perquè tinc l'experiència que quan el PNB fa gests com els d'ahir, la reacció de molts catalans benintencionats, que no encerten l'anàlisi, és dipositar les ires contra tots els bascs: 'Els bascs sempre van a la seva', 'Dels bascs no se'n pot esperar res'... Jo crec que no és cert. Els bascs no som el PNB. El PNB té interessos de gestió compartits amb l'estat que òbviament no representen tots els bascs i naturalment l'esquerra independentista, que per sobre de les seves contradiccions procura mantenir una posició digna i solidària amb l'independentisme. No és presentable dir que els bascs anem a la nostra i que no hem tingut mai en compte la resta. Fins i tot diria que hem tingut un sentiment de no estar a l'altura de les circumstàncies perquè durant el

Hi ha un sector sobiranista amb posicions molt dignes, però no crec que tinguin gaire pes dins el partit

El PNB té interessos de gestió compartits amb l'estat que òbviament no representen tots els bascs

procés català la millor aportació hauria estat haver obert al País Basc un segon front a l'estat. L'estat hauria tingut serioses dificultats per a gestionar dos fronts al mateix temps. A bascs i catalans els convé aquesta sincronia que pot esdevenir-se en un futur.

—Ahir PNB i EH Bildu vàreu acordar una proposta de preàmbul per a un nou estatut basc en la qual reivindicàveu el dret de decidir dels ciutadans de Biscaia, Alaba i Guipúscoa. Precisament ahir. Amb algun objectiu concret?

—Ahir va coincidir que era el dia en què es tractava aquest aspecte al parlament de Vitòria. Encara no s'ha votat, però hi ha una comissió en la qual ahir es va poder visualitzar un acord entorn d'aquests continguts. És un gran avanç, un primer acord que pot obrir un petit espai comú i que pot dur-nos a confluïr en uns altres aspectes més endavant. ■

L'exili, l'últim desafiament de Valtònyc al poder

A Bèlgica La condemna contra el raper mallorquí ha tingut ressò internacional i ha originat una onada de solidaritat i en defensa de la llibertat d'expressió

ROGER GRAELLS

Ja fa dies que el raper mallorquí Josep Miquel Arenas Beltrán (Sa Pobla, 18 de desembre de 1993), conegut pel seu nom artístic Valtònyc, va prendre el camí de l'exili cap a Bèlgica per evitar l'ingrés a presó. L'Audiència espanyola va condemnar-lo a tres anys i mig per les lletres de les seves cançons, fet que va despertar una onada de solidaritat i indignació arreu de l'estat espanyol. El cas de Valtònyc ha traspassat les fronteres de l'estat espanyol i ha tingut un ressò internacional que ara pot augmentar amb la seva presència a l'estranger.

Malgrat que els seus moviments estaven vigilats per la policia espanyola, que va requerir a les aerolínies que informessin dels viatges de Valtònyc fora de Mallorca, el raper va aconseguir marxar sense ser detectat. En un concert a Vic fa unes setmanes, va advertir que no entraria voluntàriament a la presó i

que l'haurien d'anar a cercar. En un piulet enigmàtic, poques hores abans que se sabés que ja no era a l'estat espanyol, deia: 'No els ho posaré fàcil, desobeir és legítim i una obligació davant aquest estat feixista. Aquí no es ren-deix ningú.'

El cas Valtònyc es remunta al 23 d'agost del 2012, quan fou detingut per la policia espanyola. L'acusaven d'enaltiment del terrorisme, incitació a l'odi, incitació a la violència i injúries contra la corona espanyola. La sentència, del 23 de febrer d'enguany, el condemnava per enaltiment del terrorisme, humiliació a les víctimes, calúmnies i injúries greus contra la corona espanyola i amenaces contra Jorge Campos Asensi, president del partit ultra Actúa Balears.

De res no han servit els recursos contra la sentència al Tribunal Suprem i al Tribunal Constitucional espanyols, que els van refusar i van ratificar la sentència de l'Audiència. La defensa també ha demanat la suspensió de la pena al

El raper Josep Miquel Arenas, conegut amb el nom artístic de Valtònyc. JORDI BORRÀS

Malgrat que els seus moviments estaven vigilats per la policia espanyola el raper va aconseguir marxar sense ser detectat

Tribunal d'Estrasburg, al·legant que l'estat espanyol ha vulnerat el Conveni Europeu dels Drets Humans.

Mentre esperava la resolució dels recursos, Valtònyc s'ha dedicat a fer concerts a tot l'estat espanyol i a recaptar diners per a pagar el cost del judici. A més, va protagonitzar una darrera polèmica animant a matar 'un maleït guàrdia civil' i a 'posar una puta bomba al fiscal' durant el descans d'una actuació, fet que va implicar una denúncia de la fiscalia i d'un sindicat del cos.

Ressò internacional del cas

L'escàndol per la condemna ha tingut força ressò internacional. La revista alemanya Musikexpress va comparar la situació de Valtònyc amb la persecució que fa dels crítics el president turc, Recep Tayyip Erdoğan. 'Com pot ser que Espanya sigui tan restrictiva amb la llibertat d'expressió?', es demanava.

El Whashington Post va entrevistar Valtònyc i Hásel i va publicar un vídeo impactant: 'Sé de rapers que s'autocensuren després del nostre cas', hi afirmava Valtònyc. 'Això pot acabar de dues maneres: que la gent respongui i l'estat no s'atreveixi a tornar-ho a fer i ens absolgui... o que no passi res i que continuïn fificant més gent a la presó per la manera de pensar i opinar', advertia. El New York Times va arribar a qualificar-lo de pres polític.

A més, l'organització internacional Freemuse va catalogar Espanya d'estat on es vulnera la llibertat d'expressió artística, i cità el cas de Valtònyc en el seu report anual: 'La proliferació dels nivells d'empresonaments, persecució i amenaces contra els rapers a Espanya és una violació total dels tractats internacionals dels quals Espanya forma part i porta a un context de silenciament dels artistes', diu el document.

'Los Borbones son unos ladrones', la resposta del món de la música

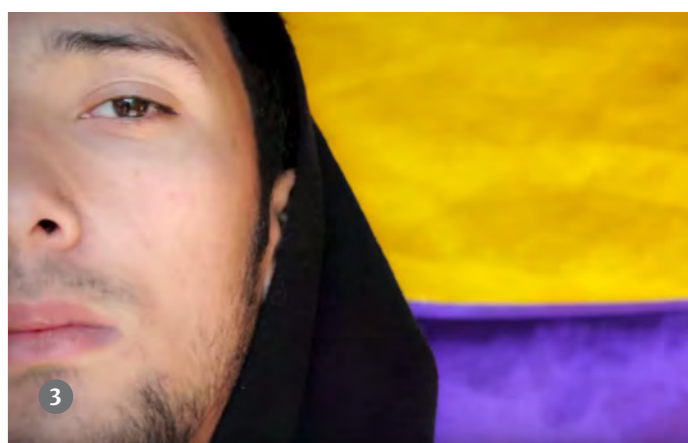
Aquesta iniciativa del cantant Pau Llonch fou un èxit. Pretenia reivindicar la llibertat d'expressió i condemnar la repressió contra Valtònyc, Pablo Hásel i els membres de La

Insurgencia. En un enregistrament a la presó Model de Barcelona, tretze rapers van compondre aquest videoclip.

Hi participaren Elphomega, Machete en Boca, Frank T, Homes i Dones Llúdriga, La Raíz, Ira, Los Chikos del Maíz, Tribade, Def Con Dos, Noul, ZOO, Rapsusklei i Sara Hebe, a més dels grups Txarango, Gossos, KOP, Pirat's Sound Sistema, Smoking Souls, El Niño de la Hipoteca, la Companyia Elèctrica Dharma, Rapapunkas, Raska, Subversa, Bonobos, Siroll i Fetitxe 13. Així mateix, es van promoure campanyes amb el nom #No-Callarem. Una de les més destacades fou la Setmana per la Llibertat d'Expressió, tancada amb quatre concerts multitudinaris envoltant la Model.

Després de ser condemnat, Valtònyc no va arronsar-se. Va publicar una nova cançó, titulada amb ironia: 'Pido perdón porqué he comprendido'. Deia que no demanaria mai perdó: 'Milers de peixos, destrossant les seves xarxes. Ataquem-los on més mal els fa. Les seves mansions són les llars del poble', deia un dels versos que atacava els estaments del poder. En el vídeo hi apareixen imatges de Rajoy, Bárcenas, Jaume Matas, Felipe VI i la repressió policial del primer d'octubre.

És previst que demà el grup de suport a Valtònyc i el raper Pablo Hásel, també condemnat per l'Audiència espanyola per les lletres de les seves cançons, atenguin els mitjans de comunicació al Parlament Europeu. Alguns mitjans de comunicació han indicat que Valtònyc pot ser a Bèlgica, i per tant podria aparèixer a l'Eurocambrà.

Josep V.
@valtonyc

Mañana es el día. Mañana van a tumbar la puerta de mi casa para meterme en la carcel. Por unas canciones. Mañana España va a hacer el ridículo, una vez más. No se lo voy a poner tan fácil, desobedecer es legítimo y obligación ante este estado fascista. Aquí no se rinde nadie.

14:54 - 23 de maig de 2018

1. Fotograma del videoclip en suport de Valtònyc 'Los borbones son unos ladrones' ACN // **2.** Un cartell de paròdia de 'On és en Wally?'. @FLOQUETREBEL // **3.** Fotograma del videoclip 'No al Borbó' de Valtònyc. YOUTUBE // **4.** El piulet de Valtònyc on donava pistes sobre el seu exili. TWITTER

Tot el que voleu saber sobre el nou mercat de Sant Antoni

Barcelona La remodelació del mercat de Sant Antoni reforça la identitat del barri, però també l'amenaça

ELISA GALANGAU

Quan les obres de restauració del mercat de Sant Antoni es van començar a veure, l'impacte per als veïns va ser molt gran. Com podia ser que tota aquella bellesa arquitectònica hagués estat amagada tants anys? El taller d'arquitectes Ravetllat Ribas ha fet lluir al màxim l'edifici que es va inaugurar el 1882. Mentre s'han anat fent les obres, que han durat gairebé nou anys, els veïns i els comerciants han anat paint aquest canvi. Allò de

bo i de dolent que té. L'impacte positiu és ineludible. La restauració del mercat ha canviat la fesomia del lloc i ha donat a tot l'entorn una majestuositat, bellesa, amplitud i perspectiva que en transforma la naturalesa.

Però en la societat actual els canvis no es poden controlar i acaben causant paradoxes difícils de superar. El mercat restaurat reforça la identitat del barri, però també l'amenaça. Per això l'alegria és emboirada de neguit: el perill és la gentrificació. És a dir, que el barri deixi

de ser dels veïns i passi a ser dels turistes. Es veïns, molt organitzats, estan disposats a fer tant com calgui per aturar la destrucció del barri. De moment, aquesta setmana, festa d'inauguració i alegria.

Quant han durat les obres del mercat de Sant Antoni? Quant han costat?

Les obres han durat gairebé nou anys. L'any 2005 l'Ajuntament de Barcelona i els

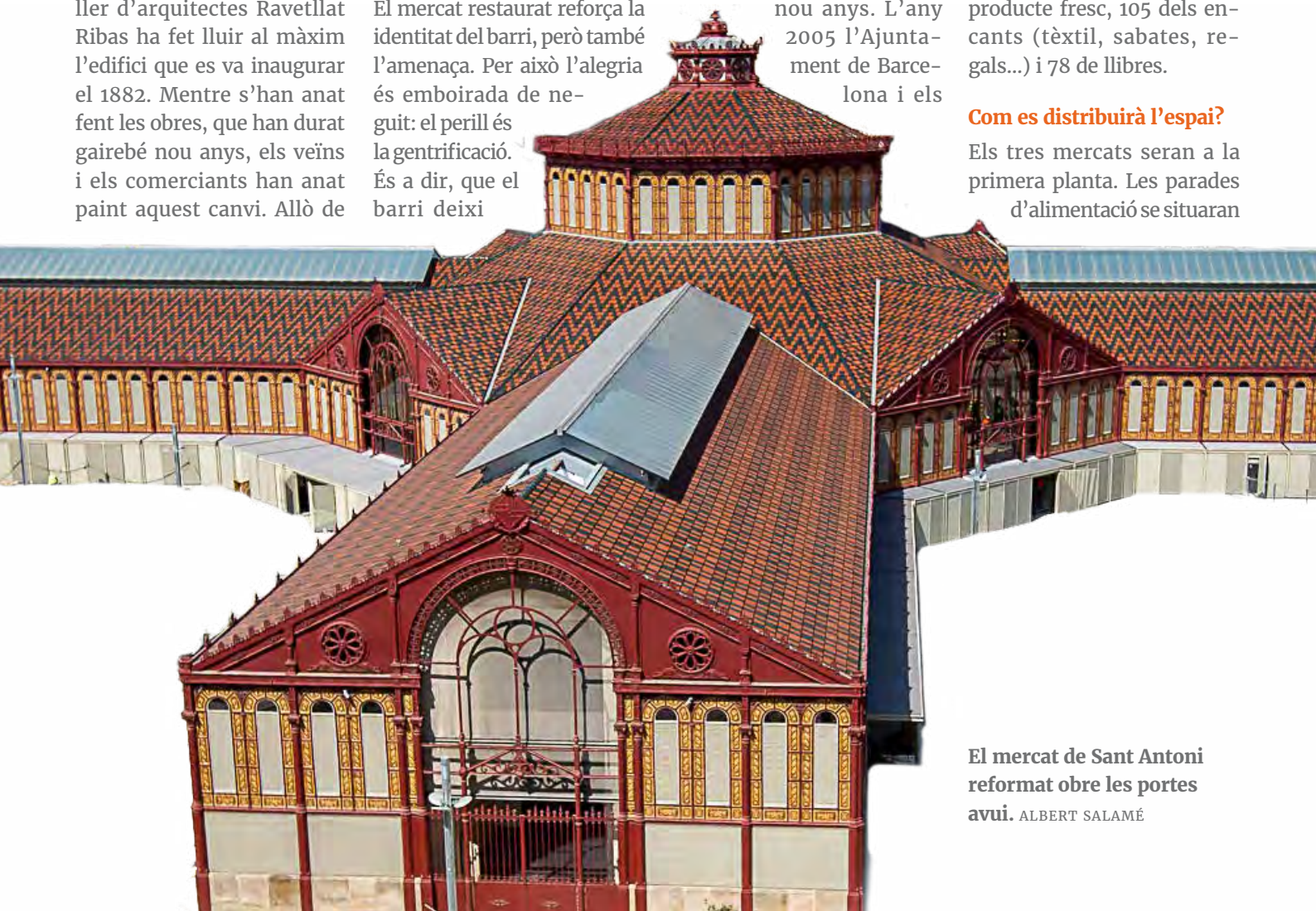
comerciants van acordar que el mercat necessitava una reforma integral. No va ser fins quatre anys més tard, el 2009, que van començar les obres, que han costat vuitanta milions.

Quantes parades hi haurà?

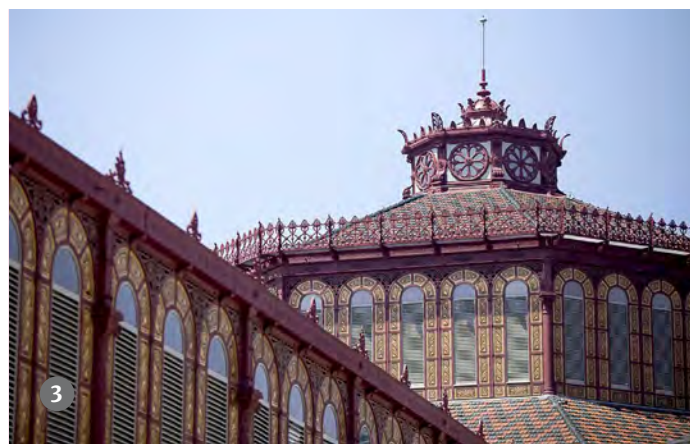
El nou mercat té 53.388 m2 distribuïts en cinc nivells. Tindrà 235 parades: 52 de producte fresc, 105 dels encants (tèxtil, sabates, regals...) i 78 de llibres.

Com es distribuirà l'espai?

Els tres mercats seran a la primera planta. Les parades d'alimentació se situaran

El mercat de Sant Antoni reformat obre les portes avui. ALBERT SALAMÉ

1. Detall d'una finestra de la façana principal del mercat. ALBERT SALAMÉ // 2. La cúpula del mercat, vista de dins estant. ALBERT SALAMÉ // 3. El mercat, dissenyat per l'arquitecte Antoni Rovira i Trias, va ser inaugurat el 1882 i segueix l'estil de l'arquitectura del ferro. A la imatge es pot veure la part superior del cimbori rematat amb filigranes de ferro forjat. A.S.

als passadissos interiors de la creu, mentre que les dels encants aniran als passadissos que hi ha més a la vora de la façana. Amb les obres s'han guanyat quatre plantes subterrànies. A la -3 hi haurà magatzem logístic per als paradistes i a la -2 i -4, un aparcament de 400 places per als clients. Al primer soterrani obriran un supermercat Lidl i un gimnàs.

Com hi podem trobar la nostra parada preferida?

Mentre han durat les obres, el mercat ha estat situat als envellats de la ronda de Sant Antoni. Ara, per saber on se situa cada parada, s'ha fet un mapa que els clients poden consultar.

Serà un mercat més modern?

Pocs dies abans de la inauguració, el mercat ha posat a disposició dels clients un servei de distribució a domicili.

Com quedarà el mercat dominical del llibre de Sant Antoni?

Diumenge, dia 27 de maig, els paradistes del mercat dominical inauguraran les instal·lacions. Estaran en unes noves marquesines, que s'han instal·lat al voltant del mercat. Els venedors consideren un èxit tornar al seu antic emplaçament. Durant aquests anys, quan l'ajuntament ha tingut temptacions de traslladar-los a uns altres indrets de la ciutat, ells han defensat

que són una de les parts més essencials de Sant Antoni.

El dia de la inauguració del nou emplaçament del mercat dominical del llibre, els paradistes faran una festa per celebrar-ho, amb la lectura d'un pregó a càrrec de Miqui Otero i lectures poètiques de Joan Vinuesa. Diumenge passat també van fer una festa per acomiadar les parades provisionals.

Què se n'ha fet de les restes arqueològiques que van trobar quan feien les obres?

Durant les obres es va trobar un tram de la Via Augusta romana. Arran de la importància d'aquestes restes arqueològiques, el disseny del nou mercat hi ha donat molta

visibilitat i facilitat d'accés. Aviat aquest espai formarà part del Museu d'Història de Barcelona.

Com serà la supercruïlla?

Amb la inauguració dels carrers perimetrals del mercat (Comte Borrell, entre Floridablanca i Manso; i Tamarit, entre Viladomat i Urgell), s'acaba la primera fase d'implantació del programa de superilles al barri de Sant Antoni, sorgit d'un procés de debat amb els veïns, comerciants i entitats de l'entorn, que va començar el febrer del 2017. La fase següent, amb l'horitzó del 2019, estendrà l'actuació als trams contigus del carrer de Tamarit i del Comte Borrell.

GUILLEM LÓPEZ CASASNOVAS

‘L’Íbex considera que Rajoy està amortitzat’

Entrevista al catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra

ALBERT SALAMÉ

JOSEP REXACH I ASSUMPCIÓ MAREMA

Guillem López Casasnovas quan acaba l'entrevista diu que no hem parlat gaire d'economia, que és el seu àmbit. Sense voler, aquest menorquí, catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra, de qui és impossible de sintetitzar el currículum, ens permet d'entrar per l'escletxa que hi ha entre política i economia. Deixa clar que primer és la política i després l'economia. Ell, que ha passat anys fent de 'quota catalana'

a Madrid, fa observacions agudes sobre aspectes poc enraonats de Ciutadans, del PP, del PNB... i les aprofitem com un regal per a la intel·ligència. Replica Gabilondo amb la mateixa contundència que ens diu que no li agrada que la independència s'expliqui com si fos el conte d'Àlicia en terra de meravelles, per respecte a la democràcia. És a punt de publicar el llibre *El bienestar desigual*. Lo que queda de los derechos sociales despues de la crisis. Ens

emplacem a parlar-ne. Sap de què parla perquè és el seu tema d'estudi. De segur que mostrarà les arestes amagades pels tòpics de terrenys tan poc planers com la jubilació i la solidaritat intergeneracional.

—Mirant enrere, la Generalitat havia d'haver creat un banc propi? Ni que fos a partir de l'Institut Català de Finances (ICF)?

—Això és molt complicat de respondre. L'ICF, entre el 2015 i 2016 va demanar

Sempre hi ha algú que, a canvi d'una corresponent prima de risc alta, està disposat a deixar diners

A la universitat no tenim grans salaris, però la meua llibertat de càtedra és total

fitxa bancària al Banc d'Espanya. Van fer rodar la sol·licitud per activa i per passiva. Jo m'hi vaig interessar i la primera resposta fou que hi havia una pregunta parlamentària d'ERC sobre aquest punt i que el Banc d'Espanya no resoldria res en un context de conflicte polític. Es tractava de veure si l'ICF podia ser com l'Instituto de Crédito Oficial (ICO). Cosa diferent era configurar un veritable Banc de Catalunya.

—Era tot a punt per a aprovar la llei de creació del Banc de Catalunya, però no es va fer. Sabeu per què? Hauria servit?

—Com tantes altres lleis de la transició nacional. Sense coacció possible ni amb la coerció desitjable, no va ser factible.

—S'haurien pogut pagar les nòmines dels primers mesos de la independència en cas de comptar amb un banc propi?

—Les nòmines s'haurien hagut de pagar amb una operació de tresoreria, probablement via crèdit de fons estranger. Sempre hi ha algú que, a canvi d'una corresponent prima de risc alta, està disposat a deixar diners.

—La intervenció de les finances de la Generalitat va ser un entrebanc decisiu per a la declaració de la independència?

—El fet de tenir els comptes intervinguts no va ser decisiu. Si no pots manar a les teves fronteres, no pots declarar la independència. Aquestes són accions de poder polític, no econòmic. Les econòmiques es procuren després. En tot cas, jo sóc dels ingenus que no m'esperava una resposta tan dura per part del nacionalisme espanyol com la viscuda.

—Per a entendre-ho: finançar-se externament hauria estat compatible amb unes finances intervingudes?

—Sí, amb l'endeutament. És clar que no t'entraria a través de la tresoreria del Banc d'Espanya, sinó d'alguna altra. L'ICF ho hauria pogut fer. Tot això no hauria estat legal, és clar, però també haurien estat fora de la legalitat espanyola les altres accions que s'haguessin fet. La temptativa secessionista requeria

primer sobirania política i després sobirania fiscal, que vol dir que la retenció de les nòmines i dels interessos bancaris ja s'havien d'ingressar a l'Agència Tributària Catalana. I si no la policia administrativa i el poder judicial hauria d'actuar. Si s'haguessin complert les dues anteriors, la financera, amb una operació de tresoreria, era la més senzilla

—Que us hagin dit traïdor pel fet de dir que la deslocalització d'empreses no havia afectat l'economia, com ho heu entomat?

—No sé què dir-vos. Jo crec que no m'ho mereixia i crec que qui m'ho va dir, també ho sap. Tenint en compte qui i com em va fer la recriminació, no sóc rancorós, però no em va agradar. Sempre he procurat dir què penso emparat en el que sé i estudio al món acadèmic, en l'àmbit en què em moc totes les hores del dia. A la universitat no tenim grans salaris, però la meua llibertat de càtedra és total. Això, per a mi, no té preu que ho pagui.

—Com ho veieu ara, amb perspectiva, això de la deslocalització d'empreses?

—El decret que permetia la deslocalització em va semblar una resposta malèvola de l'estat. Quan tu vulneres el dret mercantil i sense una decisió de la junta d'accionistes permetes el canvi de seu d'empreses, de manera explícita construeixes un pont migratori per mirar qui el travessa i qui no. Això sí que és permetre assenyalar traïdors. L'afectació que tenia això òbviament era desmoralitzador per a molts catalans i, com a economista, no puc refutar la possibilitat que pugui acabar essent un problema. Però dir que això enfonsava d'entrada l'economia, com ja van dir alguns amb cinc punts del PIB, fou un insult a la intel·ligència. D'aquí ve la meua reacció, i els fets em donen la raó. Continuem creixent com ningú.

—L'economia de Catalunya ara va bé?

—Creixem per sobre d'Espanya i tots per sobre d'Europa. Que les seues hagin marxat a fora no m'alegra, però no és

ALBERT SALAMÉ

“
Per guanyar
l'autoritat, has de
ser magnànim,
perquè és el que dóna
legitimitat al poder

l'escenari de terror que dibuixaven els qui, malèvolament, van procurar una resposta com aquesta.

—Però no paren de dir que el turisme s'enfonsa.

—Sobre el turisme, tenim dues dades que semblen contradictòries. Per una banda, les xifres rècord de les entrades a l'aeroport i, per una altra, els taxistes i la gent del sector turístic que es queixa perquè li baixen les pernoctacions. El cas és que s'ha apostat, i sé qui ho ha fet, per tenir un aeroport que ens porta un turisme de baix cost. I aquest no és el turisme pel qual van invertir els hotels de quatre i cinc estrelles. I, és clar, la demanda nova que tenim és de gent que arrossega maletes i van a Airbnb o a allotjaments alternatius i que caminen més que no agafen taxis.

—Com va anar la vostra sortida del consell assessor de la ministra Dolors Montserrat?

—La meua no-renovació en el consell assessor de la ministra de Salut és una altra sortida de to, aprofitada a conve-

niència. Això ve d'una entrevista on vaig dir que no posessin que tenia aquest càrrec perquè ja no ho era. Ho vaig dir per desinflar el currículum, perquè ja feia tres mesos que no m'havien renovat. N'era el més antic, amb vint anys de permanència, i que no em renovessin podia ser normal. Però d'això a dir que m'han purgat políticament o que m'han acomiadat, com ha sortit a la premsa, hi va un tros. Com si hagués perdut una ganga, si sempre ho he fet gratis *et amore*.

—D'aquest consell assessor de la ministra Montserrat us preocupen algunes altres coses...

—La notícia important hauria de ser que no hi hagi cap expert en economia o en salut pública assessorant la ministra. Dit això, si ella vol un consell assessor menystenint aquestes àrees ja està bé que jo no hi sigui. Amb una ministra que té aquesta filosofia, jo tampoc no hi voldria ser. I dic això després d'haver assessorat deu ministres més, també del PP, que tenien més sensibilitat que la que ha mostrat la ministra Montserrat.

—Coneixeu bé Espanya. Creieu que mai reaccionarà?

—No ho sé, la veritat. Hauria de dir que sí, pel temps que dedico a provar que Espanya reaccioni, però no puc ser optimista en la conjuntura complicada que tenim: sense un PSOE centrat, un Ciutadans que avança per la dreta i un Rajoy amortitzat... Llavors, tota aquesta situació, alguns d'aquí ho veuen com una oportunitat. O ara o mai, diuen. A l'altra part, però, l'única cosa que els uneix, en aquests moments, és la resposta a Catalunya. La part espanyola s'enforteix perquè els partidaris de la tercera via, malgrat dir que volen diàleg, erosionen la part catalana fent-la més dèbil. Tota aquesta situació que descriu pot confluïr en una intervenció a Catalunya que ens podria sorprendre una altra vegada per la duresa. La resposta espanyola arran dels comentaris d'en Torra, validen això que dic. Poden estar fora de lloc, però vista la resposta 'bestial' espanyola crec que alguns dels seus comentaris són avalats. Penso que qui té més poder és qui sempre té més responsabilitat. Llavors, per guanyar

l'autoritat, has de ser magnànim, perquè és el que dóna legitimitat al poder, però no fan cap gest en aquesta direcció. Tornem, però, a l'economia, que m'és un camp més propi que el de la política que avui mana la conjuntura.

—Els sobiranistes haurien de tornar a parlar més d'economia, o sigui, parlar de les millores econòmiques que podria implicar la independència?

—No. Primer, l'economia ha de seguir la decisió política, no l'ha de substituir. I, en segon lloc, fer l'escenari postindependència sobre la base d'un 'model Alcía en terra de meravelles' és injust. Perquè el model econòmic que té la gent de Catalunya en Comú no és el model econòmic que té la gent de Junts per Catalunya. Si tu extrapoles d'entrada el que serà el model econòmic de l'endemà de la independència, l'única cosa que fas és dividir la voluntat d'assolir-la. El valor de la democràcia i la sobirania és que una volta tu puguis decidir, ja decidiràs quin model vols. Tindrem el model econòmic que vulguin els catalans el dia que puguin decidir quin país volen. Em costa de pensar res de nou que no sigui millor que el vell. Però també respecte tots aquells que diuen que tot allò que és nou pot empitjorar el què és vell. Aquí mateix, a la Universitat Pompeu Fabra, és fàcil detectar aquesta diferència d'opinió.

—Per quin grup d'opinió us decanteu?

—En aquests moments és clarament majoritari el dels qui pensen que difícilment quelcom nou, sense malvolences, pot ser pitjor que el que tenim. I, com més internacional és el bagatge dels meus col·legues, més clara és la resposta.

—Tornant a l'actualitat. Com veieu que els presidents Torra i Puigdemont hagin demanat l'aixecament de la intervenció.

—Com a autogovern, ningú no vol haver de passar per aquesta intermediació que no aporta res i que ho subjuga tot. Aquesta és la part de voluntat política. Però si et mires el problema des d'un punt de vista tècnic-econòmic, no és tan greu. Aquí el fet més important és

ALBERT SALAMÉ

que ens retirin el FLA i recuperem un finançament que ens permeti de retornar als mercats.

—Heu batallat molt sobre el finançament autonòmic. Com ho veieu?

—Sí, em vaig posar la samarreta balear, tot i que alhora portava la presidència de la comissió bilateral Catalunya-Balears. Vejam, per a les Balears, el que surt de la comissió d'experts torna a ser el mateix i possiblement amb una reculada, que empitjora algunes coses. Les pressions que té ara el govern per passar l'informe tècnic envers una proposta de llei, té dues arestes. Per una banda, els qui volen vendre el curt per netejar el llarg, com voldria fer València i més comunitats molt endeutades. Per a ells la prioritat està a netejar l'estoc, el deute, perquè si no tenen això no disposen de flux, ja no poden respirar. Altres volen salvar l'status quo. Sumeu totes dues coses i en surt un escenari de consolidació fiscal... La premsa no en parla prou...

—Algun consell pel govern valencià?

—Que no cedeixin la reivindicació del

finançament ordinari per 'un sopar de duro' curterministes d'apaivagar deute.

—I per a les Illes?

—Que juguin bé la carta del règim especial balear, que complementa la seva reivindicació i té encara més suport que el finançament autonòmic.

—Abans deïeu que la premsa no parlava prou de la consolidació fiscal. Parlem-ne.

—Tothom diu el que no fa. El govern espanyol, que té fama de ser neoliberal i que fa una prèdica molt de dretes, des d'un punt de vista de política econòmica és relativament socialdemòcrata. Fa pseudo-política 'keynesiana', perquè gasta el que no té. I això és evidentíssim perquè fa dèficit fins i tot en el moment que l'economia creix. Els de Podem i PSOE acusen de neoliberals aquells que fan polítiques 'keynesianes'. Fins i tot del PP més conservador ja comencen a dir-li al Montoro que és un socialdemòcrata a tall d'insult. I Europa es troba en la tessitura de demanar que es faci consolidació fiscal a Espanya perquè no fa la que ha

de fer, malgrat que aquest país tingui un creixement més alt que qui li demana.

—**Llavors, quin és el truc?**

—Fer dèficit quan tens una taxa de creixement més gran que Europa, no té gens de sentit, perquè si no fas superàvit ara, quan en faràs? En aquests moments allò que reemplaça el consum públic és el consum privat, que és un altre element que com a sosteniment del creixement sabem que no té futur. El consum privat ara mateix creix sobre la base de reduir l'estalvi. La taxa d'estalvi ha fluctuat de manera molt normal: la gent es preocupa amb la crisi i estalvia. Si és normal tenir una taxa d'estalvi del 8, quan la gent s'espanta i no gasta, puja al 12. Amb el consum públic abans d'unes eleccions dones una empenta i sembla que l'economia va bé. La gent s'anima i remunta el consum privat. I la taxa d'estalvi que era al 12 passa al 5. Això no es pot replicar, perquè no pot anar per sota de 0. Llavors, tu no pots pensar que creixeràs in eternum sobre la base d'un consum que creix no perquè la renda pugi sinó perquè et menges els estalvis.

—**Déu n'hi do.**

—Encara hi ha un altre factor que té les hores comptades, com són els vents de

cua. Estan tots en qüestió. El tipus d'interès ja sabem que a partir del setembre del 2018 començarà a pujar. I tots els càlculs que s'han fet amb un preu del petroli a 75 dòlars el barril, ja fa estona que amb la tensió a Corea i l'Irac no para de pujar. Per tant, què passa aquí? Que l'economia espanyola creix més que la mitjana, però amb uns instruments que sabem que faran figa. El motor s'ha de parar per força. Però llavors Montoro ja no hi serà, De Guindos ja no hi és i la política en general és molt curterterminista. Si ells poden arribar a les eleccions amb el consum privat i els vents de cua no desapareguts del tot, estan salvats. Des d'un punt de vista de gestió política de la crisi econòmica, ells fan el que no diuen. Prediquen liberalisme quan han fet un forat als comptes públics monumental.

—**I aquest és el motiu pel qual l'Íbex 35 aposta per Ciutadans?**

—Sí perquè moltes d'aquestes polítiques econòmiques que el PP ha fet tenen data de caducitat. Crec que l'Íbex considera que Rajoy està amortitzat. I a més no ha estat capaç de trobar un succedani successor seu.

—**I això què implicaria en l'àmbit econòmic?**

—Que hi hauria consolidació fiscal de veritat, és a dir, no es gastaria el que no es té. Els Garicano i companyia faran liberalisme ortodox amb més probabilitat.

—**Garicano, què és l'home d'economia de Ciutadans, quin perfil té?**

—Liberal. Això és el que agrada a l'Íbex 35.

—O sigui que l'interès de l'Íbex per Ciutadans també té unes raons econòmiques. No tot és Catalunya?

—Amb el tema català hi ha una deriva, que no veig recollida als diaris, que jo interpreto, pel que em diuen els meus sensors, és la següent: Hi ha una certa pressió a forçar que Rajoy faci coses a Catalunya. Li diuen 'Tu has embolicat la situació. Abans no marxis, mira de desembolicar-la.'

—**Per què l'Íbex pressiona amb això?**

—Doncs perquè té doble dividend i dona un rèdit addicional a Ciutadans. Qualsevol cosa que Rajoy doni a Catalunya per exemple amb el finançament autonòmic, la redempció del deute o el que sigui, serà utilitzat en campanya electoral per Ciutadans. Diran que han cedit al xantatge dels secessionistes.

—**I el segon dividend?**

—Si realment Ciutadans guanya, haurà centrifugat la pressió que altrament haurà de tenir com a govern. Podrà dir que el que s'havia de donar ja ho va fer Rajoy. Ara Ciutadans té aquesta imatge conjuntural de més dretà que el PP. Però quan es normalitzi, la dreta més dura serà en el PP.

—**Voleu dir?**

—Ciutadans, a l'àmbit d'Espanya, en política sanitària, social o autonomista, no són tan radicals com Ciutadans Catalunya. La gent que ha reclutat Ciutadans a Espanya, del PSOE i del PP, són relativament menys anticalans que Rivera i el seu nucli dur. Aquest grup és, tècnicament, una amalgama menys radical i menys sectària amb el tema catalanista, que Ciutadans Catalunya.

—**Però Ciutadans Catalunya...**

—Rivera s'ha fet un lloc al món polític

ALBERT SALAMÉ

Ciudadans, a diferència de Catalunya, el País Basc el té perdut i ja no hi compta

amb l'anticatalanisme, que va ser la seva plataforma de llançament, però la gent que s'hi anava sumant al principi no ho era. Com us deia abans, en Garicano mateix no era un anticatalanista. I us en podria dir molts de noms. Per tant, si Ciudadanos no hagués tingut en Rivera a Catalunya, la contaminació radical de l'anticatalanisme a Espanya no s'hauria afavorit.

—Però això ja no pot revertir, l'anticatalanisme és el que hi domina.

—Sí. Ell, en aquest terreny, s'ha situat a la dreta del PP per càlcul electoral. El màxim del nacionalisme espanyol excloent. Un altre que predica un mon global i practica xovinisme espanyolista.

—Això pot portar a una situació difícil per a l'economia espanyola.

—A veure, la capacitat que tenim d'encaixar coses és molt gran. Si hi ha una consolidació fiscal, hi haurà més reta-

llades. No en tinc dubtes. Els problemes no vindran per l'àmbit econòmic, perquè quan Garicano i companyia facin això tindran l'aplaudiment de mig món global. Començant per Europa. El problema que tindran serà polític intern. Al de Catalunya s'hi afegirà el del País Basc.

—Per què?

—Perquè la jurisprudència mantinguda anticoncert al País Basc els ha portat ja a zero diputats. Llavors, Ciudadans, a diferència de Catalunya, el País Basc el té perdut i ja no hi compta. I sense comptar amb el País Basc pot desplaçar el PP en l'àmbit espanyol. Per tant, és més que probable que el País Basc hagi de patir l'harmonització fiscal. Em feia molta gràcia escoltar fa uns dies Iñaki Gabilondo. Deia que el sorprenia molt la falta d'intel·ligència dels catalans que no havien sabut preveure que l'estat respondria com ho ha fet. I quan en el mateix programa li van demanar per la quota basca, va dir que no la tocarien, que està per sobre del debat polític. Molt bé. Espero tenir l'oportunitat de trobar-me'l per Menorca, perquè hi estiuja, i dir-li: 'Que poc intel·ligent que vas ser, que no vas preveure que amb Ciudadans al govern us passarien el rasclet de la quota i el concert econòmic.'

—Esteu segur que els prendran els avantatges econòmics?

—Ser petit té un avantatge i això és el que li ha passat al País Basc. Per què Catalunya no pot tenir un concert econòmic? Perquè som més grans, tres vegades el País Basc. Aquest privilegi l'han pogut donar a un de petit, però no el poden donar a un de gran. En canvi, ara hi ha una situació diferent. Ciudadans arribarà al govern sense necessitar el País Basc. Llavors que passarà? Doncs que si sense el petit ja pots arribar al govern el tractes pitjor. Per la coherència que li exigiran els seus. Per això el PNB està intranquil i la seva preocupació per la situació no és només solidaritat amb Catalunya. Pensa que més li val donar suport dos anys als moderats del PP, que no als radicals de Ciudadans, que cada vegada veuen més 'aznaritzats'.

ALBERT SALAMÉ

—Sou molt crític amb el concert econòmic basc i ho heu escrit unes quantes vegades.

—És que em toca la moral que diguin que tots els seus serveis són millors que els dels altres. És que només faltaria. Si tu tens un 75% més de finançament, només faltaria que no tinguessis millors serveis. L'altre dia li deia a un directiu del PNB que, per euro gastat, no són més eficients. Gastant un 75% més, no tenen un 75% més de rendiment en educació, ni amb sanitat, ni tenen una esperança de vida molt millor... Això els costa d'entendre. Aquesta situació ha estat denunciada transversalment per molts partits. Els bascos tenen avui mala peça al teler. Per tant, continuar fent el xup-xup amb el Rajoy i el Montoro dos anys més és la seva millor aposta. A més el secessionisme català contamina els seus nacionalistes radicals, que ho veuen venir.

—Per anar acabant. La desaparició de les caixes, des d'aquí s'hauria pogut evitar?

—No, no ho hauríem pogut evitar perquè les competències no eren nostres. Les caixes, inicialment, de portes enfora eren de tutela catalana, i de portes endins eren dels estats i, per tant, del Banc d'Espanya. I hi havia excessos a tots dos llocs. De portes enfora hi havia despeses excessives i de portes endins es pagaven salaris astronòmics i es feien polítiques d'expansió equivocades. Jo sempre he dit que quan vaig veure que Sa Nostra obria sucursal al carrer d'Alcalá, a Madrid, en un lloc espectacular, vaig pensar que algú s'havia begut l'enteniment. Perquè, quines hipoteques podíem fer a Madrid? Les que amb més coneixement no volia ningú...

—Això ho havia d'haver aturat el Banc d'Espanya?

—Sí i no. Això, en un règim normal, ho haurien aturat els accionistes. Però com que no hi havia accionistes de veritat, la feina aquesta de posar el fre, només la podien fer els seus representants de la CECA o el Banc d'Espanya. En un moment determinat, quan hi va haver el primer desori de caixes, la CECA es va postular, van voler gestionar-ho ells. Si fa no fa van dir: 'Deixeu-nos sols, que nosaltres ho

arreglem. Són els nostres pollets, alguns han sortit extraviats i amb mal comportament, però ja ho arreglem nosaltres, dins la família.' Van començar amb les fusions fredes, les fusions calentes... El Banc d'Espanya es va fiar d'aquests i després ja va ser tot massa tard. A aquesta situació també s'hi va sumar la pressió dels bancs espanyols que la tenien botada a les caixes perquè els feien la competència. El desori de les caixes el va començar l'any 1978 Fuentes Quintana, ministre però home de caixes, que va permetre que les caixes fessin expansió territorial i actuessin com a bancs. I tot això sense comptar amb l'estructura d'un banc, és a dir, sense tenir un consell d'administració i una junta d'accionistes. I per una altra banda, Europa, des del punt de vista de legislació mercantil, no entenia que tinguéssim entitats quasi bancàries sense els òrgans d'administració típics, sense junta d'accionistes. I Europa també pressionava perquè aquesta situació, anòmla per a ells, canviés.

—Aquests anys a Madrid us ha deixat una sensació de fracàs?

—Per mi ha estat un aprenentatge monumental com a economista. Un màster vital de finances, de regulació econòmica, de política pública, de relacions institucionals.. Molts col·legues que conec no s'han exposat mai mínimament a veure el toro de l'economia i de les finances de prop. He vist passar tres governadors, diversos ministres d'Economia, bankers, reguladors... Tot això és avui experiència i coneixement.

—No us han aprofitat?

—Tinc la sensació que em van aprofitar poc pel meu bagatge de coneixement de dret i economia i la bona disposició que sempre vaig mostrar. Però allà no vaig presidir mai una comissió, ni que fos la d'auditoria. La meua presència era purament de quota. Però no vaig deixar de dir el que pensava, als mitjans, si no eren temes confidencials; altrament deixava constància de la meua crítica a l'acta del consell de govern, i el dia que s'obrien deixaran cadascú al lloc que es mereix. ■

Els bascos tenen avui mala peça al teler. Per tant, continuar fent el xup-xup amb el Rajoy i el Montoro dos anys més és la seva millor aposta

A Madrid em van aprofitar poc pel meu bagatge de coneixement de dret i economia i la bona disposició que sempre vaig mostrar

Exposicions 25 anys del Sònar

Cultura popular Festa de la farigola a Prades

Festivals Litterarum a Móra d'Ebre

VilaWeb { Paper > 26-27/5/2018

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

*L'exposició es farceix amb dues-centes
obres provinents de diferents equipaments
culturals d'arreu del món*

PICASSO ES MENJA EL MÓN AMB FERRAN ADRIÀ

EL MUSEU PICASSO ES MENJA EL MÓN AMB UNA MOSTRA SOBRE LA CUINA DEL PINTOR I DE FERRAN ADRIÀ

Exposicions L'exposició es farceix amb dues-centes obres provinents de diferents equipaments culturals d'arreu del món

REDACCIÓ

El Museu Picasso reviu l'univers culinari present en la vida de l'artista, que considerava l'acte d'alimentar-se com una metàfora per al creador. Ho fa amb 'La cuina de Picasso', una mostra monogràfica i multidisciplinària que acaba d'obrir al públic i que es podrà visitar fins al 30 de setembre. El director del museu, Emmanuel Guigon, defensa que relacionar cuina i Picasso no és gens incongruent perquè el fet gastronòmic és present en les dues-centes obres del pintor que formen l'exposició. 'Sempre es pot parlar d'una altra manera de Picasso', afegeix Guigon, que opta per completar 'La cuina de Picasso' amb una sala especial basada en la filosofia culinària de Ferran Adrià.

El xef del Bulli estableix un diàleg entre el procés creatiu d'una de les seves referències artístiques, Picasso, i la creació culinària contemporània. Adrià ha reflexionat sobre per què els artistes bohemis de les avantguardes, que omplien restaurants com el Quatre Gats de Barcelona o l'Au Lapin Agile del turó de Montmartre de París, no els interessava la cuina creativa. 'Quinze anys fent-me aquesta pregunta i ara puc concloure que si a Picasso no li agradava la cuina creativa és perquè era un fenomen que no existia', explica Ferran Adrià.

'Nen amb llagosta'. © SUCCESIÓ PABLO PICASSO, VEGAP, MADRID 2018

'Menú dels Quatre Gats, plat del dia'. © SUCESSIÓ PABLO PICASSO, VEGAP, MADRID 2018

Relacionar cuina i Picasso no és gens incongruent perquè el fet gastronòmic és present en les dues-centes obres del pintor que formen l'exposició

Amb obres que fan referència a restaurants, natures mortes que destaquen estris i ingredients i escrits poètics que es basen en l'imaginari culinari, la mostra entén la cuina com a metàfora de l'acte creatiu de l'artista. D'aquesta manera, l'exposició és com un poemari dividit en nou capítols. Comença amb dos quadres de final del segle XIX que representen l'espai de la cuina i acaba amb una obra de 1948 titulada 'La cuina' que és una gran metàfora del seu taller a París.

Per les parets del museu, hi pengen representacions de la cuina catalana, la penúria de la guerra i el racionament, els fruits de la mar, la cuina a l'aire lliure i fragments de poemes de Picasso que esmenten ingredients culinaris, les seves olors, els gustos i colors. En aquest sentit, el Museu Picasso ha anunciat que té la intenció de traduir i publicar tota l'obra poètica i teatral de l'artista, plena de referències gastronòmiques.

Tenint en compte que una exposició no es fa amb idees sinó amb obres mestres, en paraules del director, la mostra compta amb quadres com ara 'Nen amb llagosta' (1941) i una de les primeres escultures de l'art modern, 'El vas d'absenta' (1914). A més, es poden veure junts per primera vegada els dos olis de 'El Buffet Catalan' (1943), un restaurant de París regentat per un català i lloc habitual on menjava l'artista.

A més d'un conjunt de sensacions i experiències, la cuina es converteix en un espai nostàlgic i ple de records per a l'artista. Sobretot, després que Picasso se n'anés de Barcelona l'any 1934. I és que, tal com precisa Claustre Rafart, conservadora d'obra gràfica del Museu Picasso, l'etapa primerenca del desenvolupament artístic de Picasso és important per a explicar aquest lligam. 'La cuina de Picasso neix al mateix temps que neix el Picasso artista i es manté tota la seva vida. En aquesta primera època, figura un mostrarí que anirà repetint i incrementant al llarg de la seva vida.'

El Centre d'Art Tecla Sala de l'Hospitalet de Llobregat acaba d'inaugurar l'exposició 'Ni flyers ni pòsters. 25 anys d'imatge del Sónar'. ACN

OBRE LA PORTA 'NI FLYERS NI PÒSTERS', L'EXPOSICIÓ DELS 25 ANYS DEL SÒNAR

Festivals Recull les imatges, els elements, les escultures i les composicions amb què cada any s'ha promocionat el festival

REDACCIÓ

Durant els vint-i-cinc anys de trajectòria, el festival Sónar s'ha caracteritzat per unes campanyes de publicitat molt trencadores. De fet, ha mostrat una imatge més propera a la creació artística que no pas a la publicitat. Ara el Centre d'Art Tecla Sala de l'Hospitalet de Llobregat acaba d'inaugurar l'exposició 'Ni flyers ni pòsters. 25 anys d'imatge del Sónar', que aplega bona part dels elements utilitzats per a les campanyes promocionals des del 1994. En un ampli recorregut per deu

sales, la mostra ofereix una setantena d'imatges, elements i escultures creades pel codirector del Sónar, Sergi Caballero.

Com recull el títol, el muntatge defuig fulletons i pòsters, perquè Caballero considera que no tenen sentit en l'era d'internet. Per contra, opta per reunir escultures, instal·lacions, documentació i arxius fotogràfics al voltant de les temàtiques que més fascinen l'artista: la família, els objectes, l'humor àcid, els paisatges freds i el surrealisme ortodox.

D'aquesta manera, recurrent les deu sales es poden trobar exemples de campanyes tan diferents com ara les balladores brasileres enmig de la neu de l'any

'Ni flyers ni pòsters. 25 anys d'imatge del Sónar' es podrà veure fins al 23 de juny. ACN

1998, el gos embalsamat sobre rodes del 1999, una recreació de les bessones que buscaven el límit de la seva respiració de l'any 2000 o les emoticones del curtmetratge del 2009. Tampoc no hi falta el film endimoniat Ancha es Castilla, N'importe quoi del 2014 ni les portes de cotxe daurades de la campanya de l'any passat, on una trituradora destruïa tot d'objectes d'or.

La comissària de l'exposició, Amelie Aranguren, destaca que l'exposició és el retrobament de Sergio Caballero amb la seva faceta com a artista plàstic, i subratlla que totes les obres que han estat imatge del Sónar tenen en comú

la intuïció, la plasticitat i el gaudi del procés creatiu de qui també és codirector del festival.

'Ni flyers ni pòsters. 25 anys d'imatge del Sónar' es podrà veure fins al 23 de juny, amb accés de franc de dimarts a diumenge. Durant aquest mes, però, hi ha previstes tres visites guiades encapçalades per Sergi Caballero i alguns dels protagonistes més mediàtics d'aquests vint-i-cinc anys: El Dioni (2005), 'Els dos fantasmes' (2010) i 'Els nans' (2012). A més, durant els dies del festival, hi haurà un bus llançadora que durà els assistents dels concerts fins a l'exposició.

El muntatge defuig fulletons i pòsters, perquè Caballero considera que no tenen sentit en l'era d'internet

LITTERARUM, LA FIRA ON LES LLETRES DE PLA, RODOREDÀ, ROIG I CASASSES ESDEVENEN ESPECTACLES

Fires El festival coincideix amb la Fira del Llibre Ebrenca, especialitzada en autors i temàtiques de la zona

REDACCIÓ

Litterarum, la fira d'espectacles literaris que es fa aquest cap de setmana a Móra d'Ebre, es referma com a espai de referència i descoberta d'aquesta mena d'espectacles en llengua catalana. La internacionalització de la fira, els trenta-cinc espectacles de tots els territoris de parla catalana i una dotzena d'espais de programació fan del certamen d'enguany el més ambiciós. Les propostes portaran als escenaris textos clàssics i contemporanis d'autors com ara Josep Pla, Mercè Rodoreda, Maria Mercè Marçal, Montserrat Roig, Sònia Moll, Enric Casasses, Artur Bladé i Zoraida Burgos.

Entre la programació, destaca el recital de Roger Mas, que té una discografia plena d'obra musicada de poetes com ara Maragall, Verdaguer i Martí i Pol. També l'espectacle 'El nus la flor', un cicle de cançons a partir d'un recull de poemes d'Enric Casasses, i 'Verema dels sentits', una barreja musical i dramàtica de poemes, cançons i vins basada en textos de Vicent Andrés Estellés. Els espectacles literaris infantils i familiars, agrupats al programa Litterarum Petits, tornaran a tenir un espai important en la programació. Rosa Fité, amb un espectacle de titelles basat en textos de Joana Raspall, els valencians Disparatario amb un espectacle teatral basat en textos de Francesc Gisbert i Dani Miquel, i el teatre musical del Grup Macedònia són algunes de les propostes més rellevants.

Patrimoni escènic: batalla de l'Ebre i castell dels Entença

Enguany, es commemoren els vuitanta

Una noia mira un dels espectacles del festival Litterarum. ACN

anys de la batalla de l'Ebre, un dels episodis més cruentos de la guerra de 1936-39. L'aniversari serà molt present a Litterarum, amb dues propostes d'arrel ebrenca. D'una banda, la companyia Valer Gisbert torna a recórrer al llibre 115 dies a l'Ebre. El sacrifici de la lleva del Biberó, d'Assumpta Montellà, per presentar un espectacle de dues parts que parteix de l'espectacle de carrer 'Vestigis', fet al Litterarum 2015. L'altra proposta és 'Paraules de guerra a l'Ebre en caiaç', una lectura dramatitzada sobre experiències de navegació fluvial reals a partir de fragments d'Artur Bladé, Roc Llop, Vergés, Perucho i Rovira i Virgili.

Els llibres, protagonistes amb la Fira del Llibre Ebrenca

Litterarum es fa en paral·lel a la Fira del Llibre Ebrenca, que fa quinze anys. És una fira dedicada exclusivament als autors de les

comarques lligades culturalment a l'Ebre i la seva àrea d'influència, i als llibres que fan referència a aquesta zona. Hi ha més de 2.000 títols d'autors ebrenca o de temàtica ebrenca exposats en una gran carpa convertida en llibreria, que enguany s'instal·la a la plaça de Dalt. En aquesta llibreria única coordinada per l'Institut Ramon Muntaner i les llibreries de referència de la fira, també s'hi poden adquirir obres dels escriptors que han inspirat els espectacles del Litterarum. L'objectiu és mostrar l'ampli ventall de llibres que cada any complementen la fira d'espectacles literaris.

Al voltant de la Fira del Llibre Ebrenca també s'organitzen tota una sèrie d'activitats paral·leles, entre les quals destaca la Jornada del Llibre Ebrenca, que enguany passa de dos dies a tres. També hi ha presentacions de llibres de més de trenta autors i el premi literari per a joves de relats curts a internet.

Un cartell fet amb flors de farigola anuncia la festa de Prades. CEDIDA

QUAN FLOREIX LA **FARIGOLA**, **PRADES** FA FESTA

Fires Els carrers i les façanes del poble es guarneixen amb herbes aromàtiques

REDACCIÓ

Som en plena primavera i pels volts d'aquestes dates diversos municipis organitzen fires i festes dedicades a les herbes remeieres. És el cas de Prades, que aquest cap de setmana fa la festa de la Farigola. Amb més de quaranta anys, celebra l'arribada de la primavera i el seu principal atractiu és el concurs de decoració de façanes amb ornaments florals. A part, ofereix gran varietat d'activitats dirigides a tots els públics en què es barregen actes musicals, art i gastronomia.

Durant tot el cap de setmana es podrà visitar el mercat artesanal, degustar la tisana de farigola amb mel i veure el concurs de decoració de façanes. Dissabte començaran les activitats amb jocs tradicionals i a la tarda, als Jardins del Rector, s'hi farà l'espectacle musical 'Cançons al Jardí'. Diumenge, a més del mercat artesanal i degustació de tisana de farigola amb mel, es faran tallers per a la mainada a la plaça Major. Durant tot el matí hi haurà activitats per a la mainada, tallers, música i actuacions castelleres. A la tarda, es lliuraran els premis al concurs de guarniments de façanes i racons florits.

Com que Prades es troba a gairebé 1.000 metres d'altura, no és fins ara que el clima es pot considerar primaveral. Tradicionalment, pels volts d'aquests dies, un cop florida la farigola i coincidint amb la sembra de la patata, les dones acostumaven a reunir-se a la plaça Major a preparar feixos de farigola per a assecar. Els anys setanta, a aquestes reunions de benvinguda de la primavera començaren a afegir-s'hi altres elements, com ara la decoració de façanes, les catifes de flors, la degustació de sopa de farigola amb mel, els aplecs de sardanes i les actuacions castelleres.

Han Solo i Chewbacca, al nou film de 'La guerra de les galàxies'. IMDB

UN JOVE **HAN SOLO** TORNA ALS CINEMES EN UNA NOVA HISTÒRIA DE '**LA GUERRA DE LES GALÀXIES**'

La superproducció Han Solo: Una historia de Star Wars s'estrena aquest cap de setmana de la mà del director d'El Código Da Vinci, Ron Howard. Emilia Clarke i Alden Ehrenreich formen part del repartiment de l'univers de La guerra de les galàxies sobre Han Solo i el seu company Chewbacca. Des de l'estat francès, s'afegeix a la cartellera la comèdia El doctor de la felicidad dirigida per Lorraine Lévy i protagonitzada per l'actor Omar Sy, i també arriba el film nord-americà protagonitzat per Rachel Weisz i Rachel McAdams Disobedience, que es va projectar en l'últim D'A Film Festival Barcelona.

Solo: A Star Wars Story

Han Solo: Una historia de Star Wars

Direcció: Ron Howard. Intèrprets: Emilia Clarke, Thandie Newton, Phoebe Waller-Bridge; Alden Ehrenreich, Woody Harrelson, Paul Bettany. Gènere: Ciència-ficció.

Han Solo és el pocavergonya més conegut de la galàxia i, a bord del Falcó Mil·lenari, emprendre un viatge a una galàxia molt llunyana. En una sèrie d'aventures en un submón criminal fosc i perillós, Han Solo es fa amic del seu futur copilot Chewbacca i coneix el conegut jugador Lando Calrissian.

Knock*El doctor de la felicidad*

Direcció: Lorraine Lévy. Intèrprets: Ana Girardot, Sabine Azéma, Audrey Dana; Pascal Elbé, Omar Sy, Alex Lutz. Gènere: Comèdia.

Knock és un estafador reconvertit en metge que presenta un nou 'mètode' als habitants d'un poble francès per omplir-se les butxaques: consisteix a fer creure a una persona sana que està malalta. La trama farà un gir inesperat quan una jove li fa replantejar els seus valors i una persona del seu passat apareix per desemmascarar-lo.

Disobedience

Direcció: Sebastián Lelio. Intèrprets: Rachel Weisz, Rachel McAdams, Cara Horgan; Alessandro Nivola, David Olawale Ayinde, Mark Stobbart. Gènere: Drama.

Una dona decideix tornar a la seva comunitat jueva després de la mort del seu rabí. La seva arribada causarà controvèrsia pels sentiments i l'interès en una vella amistat que ara és casada amb un veí de la comunitat.

La ragazza nella nebbia*La chica en la niebla*

Direcció: Donato Carrisi. Intèrprets: Galatea Ranzi, Michela Cescon, Lucrezia Guidone; Toni Servillo, Alessio Boni, Lorenzo Richelmy. Gènere: Enjòlit.

Anna Lou és una noia de 16 anys que desapareix d'un poble de les muntanyes italianes. L'enigmàtic detectiu Vogel és l'encarregat d'investigar el misteriós cas, en què tots els habitants del poble semblen sospitosos.

Ens parla de l'aïllament, la solitud, la distància, però sobretot de la proximitat, l'ajuda i el caliu humà que necessitem per superar els reptes del dia a dia

Aniol Rafel i Marta Rubiola

'CAPVESPRE' DE KENT HARUF

L'editorial Periscopi publica el segon volum de la trilogia de Holt · Els editors Aniol Rafel i Marta Rubiola ens en parlen

REDACCIÓ

Enmig del nostre octubre convuls del 2017, arribava a les llibreries *Cançó de la plana* (Periscopi), el primer volum de la trilogia de Holt, un petit poble del Colorado on l'escriptor Kent Haruf (1943-2014) ambienta una obra coral d'històries petites d'una petita comunitat rural. La setmana vinent, Periscopi en publica el segon volum, *Capvespre*, traduït per Marta Pera Cucurell. En un mateix paisatge, hi conviuen nous personatges amb d'altres ja coneguts pel lector de Haruf. D'aquesta obra, ens en parlen els editors de Periscopi Aniol Rafel i Marta Rubiola:

«Quan, ara fa més de mig any, preparàvem l'edició de *Cançó de la plana*, el primer text de la sèrie de llibres que Kent Haruf va situar al poble de Holt, ens envaïa la sensació de viure dins d'uns personatges que, malgrat la seva pretesa senzillesa, ens obrien la porta a un escenari on la vida vibrava. Mesos després hem repetit l'experiència amb l'edició de *Capvespre*, la novel·la que repren la descripció d'aquest indret de

Colorado on hem retrobat personatges i n'hem conegut de nous, tan captivadors com els antics, que serveixen a l'autor per a abordar el concepte de l'amor familiar amb un nou enfocament. I és que, mentre que *Cançó de la plana* se centrava en els efectes de l'absència, *Capvespre* ens mostra l'impacte de la separació i el trencament, i de com els qui l'experimenten són capaços d'adaptar-se a les noves situacions. Com a *Cançó de la plana*, els protagonistes de *Capvespre* lluiten contra problemes personals amb l'ajuda de la seva comunitat o família, aquesta estructura social que Haruf fa menys complexa i tradicional, convertint-la senzillament en una unió íntima d'individus on la solidaritat preval per sobre dels vincles de sang.

Haruf és un mestre de la senzillesa. De fer veure que no fa res, mentre ho fa tot. De la creació d'universos aparentment poc importants, però extremadament complexos emocionalment. Ho pot fer gràcies a una prosa clara i precisa, i a la creació d'uns personatges

captivadors que el lector manté vius dins seu un cop ha girat la darrera pàgina del llibre. La Victoria i la Katie, els germans McPherson, l'Ike i en Bobby, en Luther, la Betty Wallace i els seus fills, el jove DJ i el seu avi; tots ells ens mostren l'extraordinària capacitat que tenim per ajudar-nos i deixar el passat enrere. Les seves experiències van acompanyades del paisatge amb què els envolta, també en mutació constant i que els impregna d'olors i textures. Kent Haruf ens ofereix una nova oportunitat per tornar a connectar amb el nostre entorn, per fixar-nos en les petites coses –potser les més belles– que tenim a l'abast; en els gestos que poden semblar frugals, però que condensen l'experiència humana més primigènica. Ens parla de l'aïllament, la solitud, la distància, però sobretot de la proximitat, l'ajuda i el caliu humà que necessitem per superar els reptes del dia a dia. Sense artificis ni escarafalls, només amb l'acceptació i la tendresa com a aliats incondicionals.»

MANDONGUILLES AMB BOLETS I SALSA DE CEBA

Saborosíssimes
i encara vénen de gust,
abans no arribi definitivament l'estiu

Ingredients

(per a 4 persones)

Per a fer les mandonguilles:

- 300 g de vedella picada
- 300 g de carn de porc picada
- 2 ous
- 1 molla de pa
- una tasseteta petita de llet
- all i julivert
- sal, oli, pebre negre
- farina blanca

Per a fer la salsa:

- 2 cebes grosses
- 2 grans d'all
- bolets de primavera
- 1 got de vi blanc sec
- ratlladura de tòfona
- 1 cullerada de farina
- aigua o brou

NEUS CUSCÓ

En un bol barregem les carns de vedella i porc. Hi afegim els ous sencers, sal, pebre negre, all i julivert picat i una molla de pa remullada en llet. Quan està tot ben barrejat, fem les boletes, les passem per farina blanca i les fregim.

L'oli que sobra es cola i s'aprofita per fregir la ceba tallada a trossets petits. Quan la ceba és cuïta, afegim una cullerada de farina blanca, que s'ha de sofregir. Després, una copeta de vi blanc sec. Quan el vi s'ha evaporat, hi afegim un got d'aigua o de brou.

Passem la ceba pel túrmix, amb unes ratlladures de tòfona, i ho afegim a la cassola amb les mandonguilles. Posem els bolets, prèviament saltats. Ho deixem coure uns vint minuts fins que les mandonguilles quedin meloses. I ja les podem servir.

Llibertat amb càrrecs per als cinc detinguts de la Diputació de Barcelona

Ramón Cotarelo i Vicent Partal presenten una declaració contra la repressió i en favor de la República

La Generalitat autoritza a Hard Rock la llicència d'un casino a Vila-seca i Salou

Puigdemont denuncia 'la deriva nacionalfalangista' de Ciutadans

El PSOE registra una moció de censura contra Mariano Rajoy